

TÜRKE

SOLU

26 Aralık
1968
Yıl: 2
Sayı: 58
125 Kuruş

**TIP
OLAGANUŞTU
KONGRESİ
ve
SOSYALİSTLER**

Okuyacağınız yazı, TİP Yozgat Büyük Kongre delegesi Şakir Keçeli tarafından, bir kısım TİP mil'etvekilerine hitaben yazılmıştır. Şakir Keçeli, Büyük Kongreyi olağanüstü toplantıya çağırarak için kendisinden imza isteyen ve TİP'in düzelmesi için Aybar'ın devrilmesini yeter gören bu sözde muhalefetçileri, dikkatlerini temel sorunlara çekerek uyarmaktadır.

Milletvekili arkadaşlara

Şakir Keçeli

Partimizin içine düştüğü kötü durumu yansıtan ve buna çözüm bulmak için, olağanüstü kongreye gidilmesini öngören çağırımızı aldım.

Adı geçen çağırıda: «Partinin girdiği çıkmazdan kurtulmasını, Aybar Arkadaşın Genel Başkanlıktan ayrılmasında» görülmektedir.

Türkiyemizin, Sosyalist akımının, tek siyasal örgütü olan Partimizin «Çok kritik bir dönemde» bir çıkmaza saplandığı görüşüne katılmakla beraber, bunun tek çözüm yolunun Aybar Arkadaşın Genel Başkanlıktan ayrılmasına bağlanmasını, Partimizi bu duruma getiren, temel nedenlere dokunulmamasını bilimsel bir iddia olarak görmemekteyim.

Düşünceme göre: Aybar arkadaşın gerek sosyalist ilkelere, gerekse sosyalist ahlaka sığmayan tutumu, aslında parti bünyesinde var olan, çeşitli hastalıkların, belirtisinden başka bir şey değildir.

Gerçekten Türk Sosyalizmini kurtarmak istiyor isek, bütün kişisel hesaplarımızı bir yana iterek, geçmişteki davranışlarımızın hatalı veya hatasız yönlerini bu günkü hareketimizin temeli kabul etmeden, parti bünyesinde var olan noksanlıkların üzerine gidip, bu noksanlıklar ile birlikte, Aybar arkadaşta da tasfiye eder isek, tarihî görevimizi yapmış oluruz. O zaman dostlar ve düşman'ar bizi alkışlar.

O halde; parti içerisinde var olan hastalıkları tesbit etmek, sonra da bunu tedavi etmek gerekir. Gözlemlerime göre bu noksanlıklar, EYLEME VE TEORİYE İLİŞKİN olmak üzere iki yanlıdır. Bunları ayrı ayrı ele alıyorum.

PARTİ İÇİ DEMOKRASİ:-

Bilindiği gibi sosyalist partiler, DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK ilkesine uygun çalışırlar. Parti içerisinde kararlar alınır iken, karara katılan üve'ere en geniş tartışma özgürlüğü tanınır. Ancak; alınan karara karşı çıkan üveler, bunun uygulanmasına tereddütsüz katılır'ar. Bununla beraber, kararı her zaman eleştirmek her üyenin doğal bir hakkıdır. Ayrıca, parti yöneticilerinin tutumunu eleştiri ise, bu ilkenin gereğidir. Sosyalist parti yöneticileri «Demokrasi ve Merkezîyetçilik» ilkesini birbirine yedirmeden ayakta tutmak zorundadırlar.

Partimiz, özellikle 1965 seçimlerinden sonra, merkezîyetçilik ilkesini evlemenin temeli kabul etmiştir. Böylece «son tartışmalara kadar» parti için demokrasiyi kaldırmıştır. Bu suretle, parti yöneticileri top'ayı ve güvenilir lider topluluğu olmak niteliğini kaybederek, bir hizbin temsilcisi olmuşlardır. Bu hizbin resmî görüşüne karşı çıkan, parti içi muhalefeti kurmağa çalışan arkadaşlarımız, bavağı jurnallerle partiden ihrac edilmişler veya istifa

etmek zorunda kalmışlardır. Ne kadar ilginçtir ki, aynı jurnaller bugün, yeni muhalefet akımına da uygulanmaktadır. Bu tutum yüzünden hâkim sınıf arın acı baskısına yığıtçe karşı koyan, bu arkadaşlarımız, bir de sosyalist arkadaşlarımızın, baskı ve hor görüşüne uğramışlardır. Bu baskı o kadar korkunçlaşmıştır ki, partililerin parti dışında kalan ve itilen sosyalistlerle dostlukları dahi, «Faşizm Öcüsü Gelir» diye önlenmeğe çalışılmıştır.

İşte bu sakat ve sosyalistçe olmayan tutum, Türkiye Sosyalistlerini ikiye bölmüş, partimizin içinde evrimin kaynağı olacak muhalefet «yanı bir zıt» parti dışında örgütlenmeğe başlamış, parti içi evrimde böylece durmuştur. Bu arkadaşlarımızın her önerisi, tam bir yobaz düşüncesi ile üzerinde tartışılmaksızın red edilmiştir. Partili üye'erin bu konudaki düşüncesi, yönetici hizip tarafından yasaklanmıştır. Bu partinin zekâsı sönmüştür. Partimiz bu yarı ile sosyalist olmak hüviyetini kaybederek küçük burjuva sosyalizminin bir örneğini vermiştir.

ÖRGÜTLENME VE EĞİTİM:

Partimiz, 1965 seçimlerinde başta partililer olmak üzere, parti dışında kalan sosyalistlerin ve ara tabaka'arın geniş desteği ile, Türkiye Sosyalist tarihinde görülmeyen, bir imkâna kavuşarak, Türk Parlamentosuna 15 temsilci sokmuştur. Bu sonuçta o tarihteki seçim sisteminin büyük rolü o'makla beraber, bunun yanında ve bu kadar etken olarak sosyalistler arasındaki birlik ve ülkücü çabayı gözden uzak tutmamak gerekir. Yine Türkiye'deki sosyalist birikimin önemini küçümsememek gerekir.

1965 seçimlerindeki sınavı başarı ile veren yönetici erimizin bundan sonraki görevi örgütlenme idi. Keza, millî bakiye sisteminden yararlanmak için alelacele kurulan örgütleri de pekiştirmek ve yurdun dört yanında militanlar yetiştirmek idi.

Partimiz, parlamento'yu bir burjuva partisi gibi kullanmıştır. En değerli aracımız, meclis içi ku is ve engelleme'er ile zilyan edilmiştir. Meclis grubumuz, burjuva parlâmenterlerini ikna için, bütün gücünü kullanmış ve de bir burjuva milletveklinde aranacak en güzel nitelik'ler ortaya konmuştur. Meclis kürsülerini işga ve oradaki konuşmalar ile halkı bilinçlendirdiğimiz ile sürülmüştür.

Partimiz, örgütlenmeyi tenekçilik «tabelâ asmak» ile ö'cmüştür. Yurdun her yanında asılan tabelâlar, sosyalizm geliyor, diye alkışlanmıştır. Yine ara seçimlerinde alınan oylar ise sosyalist oy geliyor diye kamuoyuna sunulmuştur. Partililerin çeşitli eylemler; ise faşizm gelir diye duyuru mak istenmiştir Partimiz'n eylemler; yönetimlerimiz ve FAŞİST ÖCÜ tarafından saptanmıştır.

TEORİK SORUNLAR:

Her sosyalist parti gibi, partimiz de, toplumumuzun temel yapısını tahlil ile bu tahlil sonunda, varacağı sonuçlara göre bir teori kurmak zorundadır. Esasen bu sorun emekçi halkımızın eğitim ve örgütlenmesi ile yakından ilgilidir. Doğru teori olmadan, doğru bir eylem, olanak dışıdır.

Partimizin resmen kabul eylemiş olduğu strateji, Türk toplumunun sosyal yapısına uygun değildir. Aslında Aybar hizbi, adı geçen teoriyi, düşünmeksizin Batı toplumunun sosyalist partilerinden almışlardır. Türkiyemizde bir sınıf çelişkisi mevcut olmakla birlikte, temel çelişki, emperyalizm ile millîci güçler çelişkisi'dir. O halde bu çelişkiyi yöneten kanunlar toplumumuzun gelişimine hâkimdir. Sosyalist partimiz bu kanunları inkâr edecek olur ise, her zaman yenilmeğe mahkûm olur. Bir takım partilileri ihraç ile terör havaları ile, bu sosyal kanunların üstesinden gelinemez.

Aslında partimizin programı da sosyalist bir program değildir. Millî demokratik devrim programıdır. Bu programla sosyalist savaş verildiğini ileri sürmek onu çözemektir. Ancak yönetici hizbin partililere dediği gibi Millî Demokratik Devrim, sosyalizmi unutmak değildir. Aslında Sosyalist Türkiye'yi kurmak için Millî Demokratik Devrim şarttır.

Görülüyor ki, Aybar hizbi, yukarıda birer birer saydığımız sorunları sosyalist açıdan değerlendirmemek sureti ile, eylem ve teori açısından partimizi bilimsel dayanak'arından alarak onu bir küçük burjuva sosyalizmine kaydırmıştır. Partinin temel yapısı bu olunca onun ideolojisi de buna uygun olacaktır. Aybar arkadaşın son konuşmaları bu doğrultudadır. Bir bakıma dürtüst bir eylemdir. Çünkü, bünyeye uygun olan bir ideyi çizmştir.

ÇÖZÜM YOLLARI:

a — Yukarıda parti içi demokrasinin, yararlarını ve partimize verdiği zararlarını (Bu zarardan kastım bu ilkenin çiğnenmesinden doğan zarardır) birer birer saydım? Olağanüstü kongrede: Bu ilkenin partiye hâkim olması için gerekli tüzük tedbirleri alınmalıdır.

b — Partimizden ihraçların, vermiş olduğu zararları birer birer saydım. Partinin güçlü bir çalışma örneği verebilmesi için, yine parti içi demokrasiyi yaşatabilmesi için olağanüstü kongrede bu ihraçların iptali gerekir.

c — Olağanüstü kongremizde örgütlenme ve eğitim için kesin tedbirer alınmalıdır. Yine Partinin Meclis Grubunun bu konudaki faaliyeti saptanmalıdır. Partinin Genel Başkanlığı sorumsuz kurum olmaktan çıkartılmalıdır.

d — Parti programı, strateji ve taktikleri günün şartlarına ve Türkiye koşullarına göre yeniden düzenlenmelidir.

TİP Olağanüstü Kongresi ve sosyalistler

TÜRKİYE İşçi Partisi'nin Olağanüstü Kongresi önümüzdeki günlerde toplanacak. Birçok namuslu insanı yığıt sosyalisti çatısı altında barındıran bir örgüttür TİP. Ama, TİP'in bu barınak olma vasfı elbette ki bu örgütün, Türkiye emekçilerinin dâvasının gerçek savunucusu, gerçek sosyalist bir parti kimliğini kazanmasına yetmez. TİP'in, gerçek bir sosyalist siyasî örgüt olabilmesi için, partili ve partisiz bütün sosyalistlerin, hatta yalnız sosyalistlerin değil, Türkiye'de demokrasi ilkelerinin ciddiye alan gerçek demokratların da daha çok çaba göstermeleri gerekir. Teslim etmek lazımdır ki, Türkiye'de tutucu güçlerin iyice sınırlanmış bir demokratik özgürlük ortamında, antidemokratik kanunlar gölgesinde varlığını sürdürmek zorunda olan bir sosyalist örgüt, ister istemez içinde bulunduğu ortamın damgasını taşıyacaktır. Ve bu damga, en belirli bir şekilde, o sosyalist örgütün içindeki kadro seçiminde (ayıklamada), kendinin hissettirecektir. Bir Aybar tipinin, bunca zaman, TİP'in başında bulunabilmesi rast'antı değildir. «Türkiye Sosyalizmi» demagojisi ardında, statükoculuk etme çabalarını da, tutucu güçlerin demokrasiyi kısıtlamalarının, bir sonucu saymak gerekir.

TÜRKİYE'de, gerçek bir demokratik özgürlük ortamının yaratılmamış olması, sosyalist partinin gerçek sosyalist kimliğe bürünmesi yolunda, başlıca engeldir. Ve bundan çıkarılacak olan sonuç, sınırlı olanaklarla devrimci eylemlerden uzak durmak ve eyleme geçmek için eksiksiz bir demokrasinin gökten inmesini beklemek asla değildir. Bundan sosyalistlerin çıkarması gereken sonuç, demokrasi uğruna mücadelenin, gerçek sosyalist örgütü kurma olanağını sağlamak uğruna mücadele olduğu ve dolayısıyla sosyalizm uğruna mücadele olduğu sonucudur. Aynı şekilde Millî Demokratik Devrim uğruna mücadele, Bağımsız ve Demokratik Türkiye uğruna mücadele, bu anlamda sosyalizm uğruna mücadeledir. Çünkü sosyalizmi ancak emekçilerin partisi tüm emekçi yığınları seferber ederek kurabilir; ve böyle bir parti kurabilmek için sosyalist aşamaya yolu açması bakımından demokrasi şarttır.

TİP Olağanüstü Kongresi'nin önündeki görev, Partinin bu sınırlı özgürlük ortamı içinde, sosyalistler için barınak niteliğini muhafaza etme görevidir. Hiç şüphe yok ki, «Türkiye Sosyalizmi» statükocu'uğunda, sosyalizmin temel ilkelerini inkâr etme yolunu tutacak olan bir TİP, iddiası ne olursa olsun, sosyalistlik vasfını yitirmiş olacaktır ve böyle bir örgütte sosyalistlerin barınması çok zorlaşacaktır.

TİP'in o barınak niteliğini savunabilmek için, Türkiye'deki durumu, güç'ler dengesini, doğru olarak değerlendirmek şarttır. Ve egemen sınıfların kendi çıkarlarını zedelemeyen ufak tefek demokratik nitelikte tâvizleriyle yetinmiyerek, yasalardan bize tanıdığı haklardan yararlanıp daha geniş bir demokrasi ortamını öngörmek gerekir. Böyle bir mücadeleyi yürütebilmek için, ve toplumumuzu doğru değerlendirerek, ustaca bir taktikle elde edilmesi mümkün olan en olumlu sonuçları gerçekleştirebilmek için, hem sosyalizmin bilimini, hem de Türkiye'nin gerçeklerini iyi bilmek zorunludur.

Oysa, TİP yöneticileri arasında beliren çatışmadan meydana gelen «muhalafet» olsun, ANT dergisinin reklamını yaptığı «tabanın sesi» çağırısı olsun, oportünizme karşı gerçek sosyalist bir karşı-çıkış niteliği taşımamaktadır.

AREN ve arkadaşlarının muhalafeti, son dakikaya dek Aybar klik'inin en gayretli unsurlarından gelmektedir. Bu «muhalifler», bilimsel sosyalizme sahip çıktıklarını iddia etmektedirler, ama sosyalizmin bilim'nin emrettiği aşamalı devrim ilkesine, karşı çıkmaktadırlar. Amerikan emperyalizminin vesayeti altındaki bir ülkede emperyalizm - işbirlikçi sermaye - feodal mütegalibe üçlüsünün egemen bulunduğu

bir ülkede, temel devrimci slogan olarak, bunlar, «Sosyalist Devrim» sloganını atma gültünlüğüne düşmektedirler. Böyle bir davranış, sosyalizmin bilimini bilinçli ya da bilinçsiz olarak inkârdan başka birşey değildir.

Bunlar, Aybar'ın, Aren'i bilinen şekilde «Marxçı, Engelsci, Rusçu» diyerek jurnal etmesi karşısında haklı olarak öfkelenmektedirler. Ama aynı ihbarcılık yöntemleriyle partiden ihraç edilerek komprador-ağa iktidarının baskı kuvvetlerine, «ihtilâlcî sosya'ist», «tepeden inmeçi», «gizli eylem hastası», «çengel atıcı» sıfatları yakıştırılarak işaret edilen yüzü aşkın gerçek sosyalistin meselesini, ağızlarına almamaktadırlar. Ve hele yıllardan beri süregelen bu utanç verici devrimci ihbarı kampanyasına kendilerinin de katılmış olmalarından ötürü pişmanlık duymamakta ve özeleştiriyeye yanaşmamaktadırlar.

ONUN için, Aren «muhalafetini» ciddiye almak, gerçek sosyalist muhalafet saymak imkânsızdır. Aren ve çevresindekiler, 4. madde gölgesinde icazetli sosyalist eylemin ortaya çıkardığı küçük politikacı tiplerdir. Tıpkı karşılarına aldıkları Aybar ve çevresindekiler gibi... Aralarındaki bircik fark, birincilerin lâfla sosyalizme sahip çıkmaları, ama davranışta sosyalizmin emrettiği bir tutuma ve tarihin kufretmeleridir.

ANT Dergisinin reklamını yaptığı «Tabanın Sesi» muhalafetine gelince... Bunların yayınladıkları çağrıda, her sosyalistin tüylerini diken diken etmesi gereken Aybar'ın jurnalculuğundan söz edilmemektedir. Herkesin katılabileceği parti içi demokrasi vb. gibi genel istekler sıralanmakta, ama oportünizm çabası deşilmemekte, ve «Türkiye Sosyalizmi» soytarılığının sosyalizme ihanet an'amı üzerinde tek söz sarfedilmemektedir. Bu, düpedüz, muhalafet maskesi altında muvafaktır. Ve kimse, sahte muhalafet kisvesine bürünse de, bu Aybarcılarının oyununa gelmeyecektir.

ANCAK, sosyalizmin biliminin Türkiye gerçeklerine uygulanmasının sonucu olan, Millî Demokratik s'oganını benimseyen ve ancak TİP yönetici klik'inin yıllardan beri süregelen oportünizmine karşı tâvizesiz, kesin bir tutum tıkanan; ve jurnalculuk yoluyla, parti tüzüğü çiğnenerek partiden ihraç edilen yüzü aşkın gerçek sosyalistin Partiye dönmeleri konusunda kesin bir davranışta bu'unanların muhalafeti ciddiye alınabilir. Bunun dışındaki muhalafet iddiaları ya ilkelere yoksun post kavgasıdır, ya da maskelenmiş Aybarcılıktır...

Ne umut vericidir ki, bugüne dek TİP saflarından gerçek sosyalist, gerçek muhalif sesler yükselmiştir ve yükselmektedir. Türkiye İşçi Partisi Devrimci Grup'un sesi, TİP İstanbul İşça' Komitesi'nin sesi buna örneklerdir. Her iki bildiri de ortak yayınlar vardır. Örneğin, yönetici klik'in çekilmesi, ihraçların iptali, militan kadroların yetiştirilmesi ve daha önemlisi parti stratejisinin yeniden ve bilimsel sosyalizm açısından çizilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu bildiriler, meselenin kavrandığını göstermektedir.

DEVİRİMCİ Grup, meseleyi kavramıştır. Ancak bu noktalar etrafında birleşildiği ve TİP içindeki bütün sosyalistler temel ilkelerde birliği sağladıkları ve tam dayanışma içinde disiplinli o'arak hareket edebildikleri takdirde, oportünist muvafakatın ve ondan daha az oportünist olmayan sahte muhalafetin zararlarına set çekilebilir. Mesele, yüzbinlerce Türkiye emekçisinin umudunu bağladığı ve nice sosyalistin emeğiyle bugüne dek varlığını sürdürmüş olan Türkiye İşçi Partisi'nin, sosya'istlerin barınağı niteliğini sağlamak ve bu partiyi en çetin mücadeleleri göze alarak gerçek sosyalist kimliğe kavuşturma doğrultusunda yol alabilmek meselesidir. Bu, görevimiz. Bu göreve lâyık olalım. Bu görevi başaram.

olaylar

10 milletvekili hesabına dayanan yeni parti hikâyesi şimdilik 2. plâna itilmiştir. Ancak kongre sonrası doğacak ortam içinde bugün böyle diyenler, yarın başka türlü de diyebilirler. zaten bu konuda oldukça fazla antrenmanları vardır.

TİP

Önümüzdeki günlerde, 28, 29 Aralık Cumartesi, Pazar günleri, TİP Olağanüstü Kongresi toplanacaktır. Bu kongrede Aybar ekibiyle Aren ekibi birbirlerini altetmeye çalışacak ve el'indeki bütün kozları oynayacaklardır.

Hazırlıklar hummalı bir biçimde ilerlemektedir. Kongre öncesi mücadele en kesif olarak basın yoluyla verilmekte, yöneticilerin birbirini suçlayan demeçleri gazetelerde boy boy yer almaktadır. Konreden iki hafta önce Aren'cilerle Aybar'cılar arasında girilen liste pazarlığı anlaşmazlıkla sonuçlanmış ve her iki grup şanslarını tek başlarına denemeğe karar vermişlerdir.

Bu cümleden olarak Merkez ekibi, Aren'cileri suçlayan bir bildiri hazırlamış ve Ankara'daki bir matbaada büyük bir gizlilik içinde bastırmıştır. Ancak günlük bir gazete bu gizli bildiriye matbaadayken ele geçirmiş ve bazı bölümlerini yayınlamıştır. Bildirinin en ilginç yönü, tabanın sesi olma iddiasındaki «çağrı»yla ilgili kısımdır.

Aybar'cılar, Aren'cilere şiddetle saldırırken, Taban (!) adına ortaya çıkan çağrı olumlu karşılanmakta, böylece TÜRK SOLU'nun «Üçüncü yol» ve «Çağrı» hakkındaki düşünceleri doğrulanmaktadır.

Diğer yandan Sadun Aren, ikinci bir parti kurulacağı yolundaki söylentilerin asılsız olduğunu bildirmiştir. Aren bu demeciyle, Parti tabanında sempati toplamak istemektedir. Taban, yapı'an yoklamalar sonucu yeni bir parti fikrine karşı olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, 10 milletvekili hesabına dayanan yeni parti hikâyesini şimdilik 2. plâna

itmiştir. Ancak kongre sonrası doğacak ortam içinde bugün böyle diyenler, yarın başka türlü de diyebilirler. Zaten bu konuda oldukça fazla antrenmanları da vardır.

Diğer yandan TİP'in büyük şehir'lerdeki örgütleri hareketli günler yaşamaktadır. İstanbul ili, arife günü 30 üye tarafından işgal edilmiştir.

İşgalciler, İl Başkanının masası arkasına:

«Sosyalizme küfredilerek Herşey olunur Başvekîlî bile... Ama birşey olunmaz: Sosyalist» yazılı bir pankart asmışlardır.

Kendileriyle konuştuğumuz işgalciler, harekete 4 günde hazırlandıklarını, 6 ilçeye mensup üyelerle temas edip, Cuma günü sabahı Zeytinburnu İlçesinde yapılan toplantıda işgale karar verdiklerini ve saat 14.15'te

TİP DEVRİMCİ GRUP BİLDİRİSİ

TİP'teki son olaylar karşısında, Partinin ancak devrimci yöntemi benimsiyerek içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulabileceğine inanan partililer, aşağıdaki bildiriye yayınlamışlardır.

Biricik sosyalist siyasî örgütümüz Türkiye İşçi Partisini, yıkıcı oportünistlerin elinden kurtarmak azminde olan bizler, sosyalist hareketteki son gelişmelerle ilgili görüşlerimizi bildiriyoruz.

Başta Mehmet Ali Aybar olmak üzere TİP yöneticilerinin belirtileri uzun zamandan beri görülen, sosyalizme ve Türkiye gerçeklerine aykırı ve Parti programı ile çelişen oportünist tutumları, statükocu bir niteliğe bürünmüş ve emperyalizmin işbirlikçileriyle uzlaşmaya kadar varmıştır. Oportünist parti yöneticilerinin, emperyalizme bağlı gerici güçlerden gelen baskı ve tehditlere boyun eğmeleri karşısında, bir defa daha anlaşmıştır ki, sosyalist mücadele yigit devrimcilerin işidir.

Gerçek sosyalistlerin, devrimci hareketi bütün engellere rağmen yılmadan ve tavizsiz yürütmeleri karşısında, TİP yöneticilerinin antiemperyalist mücadeleyi köstekleme politikaları iflâs bayrağını çekmiştir.

Biz, gerçek sosyalizmin düşünce ve eylemi yanında, emperyalizmden ruhsatlı sahate sosyalizmin yaşamayacağı gün ışığına çıkmasını olumlu bir gelişme sayıyoruz. Bu gelişme, Türkiye'deki sosyalist hareketin olgunluk çağına ulaşma yolunda olduğunu kanıtlamaktadır. Sosyalist akım, içinde taşıdığı yabancı unsurlardan arınmakta, bilimsel sosyalizm sağlam temelli üzerinde bütünlüğe ulaşmaktadır.

Düne kadar parti yönetiminde sosyalizmi yozlaştıran ve bu ağır sorumluluğu omuzlarında taşıyan yöneticilerden bazılarını bugün «Muhalefet» te görmekteyiz. Biz, gerek bugünkü yöneticiler, gerekse ideolojik muhtevadan yoksun bir muhalefet yürütmek çabasında olanlar arasında bir tercihi reddediyoruz. Ancak doğru ideolojiyi benimsiyen geçmişteki yanlış tutumunu terkettiğini eylemi ile isbat eden bütün sosyalistlere devrimci mücadele safları elbette açıktır.

Çözüm yolu :

1 — Partimizi gerçek sosyalist yönetime kavuşturmak ve eylemini sosyalizmin temsil ilkelerine dayandırmak tek çözüm yoludur. Sosyalist teori, Türkiye gibi yarı bağımlı, yarı feodal bir ülkede, bugünkü devrimci görevin, bize sosyalizmin yolunu açacak olan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini zafere ulaştırmak olduğunu emreder. Emperyalizmin boyunduruğunu kırmak ve yurdumuzu feodal kalınlardan arıtmak amacı ile, bütün Millîci ve demokratik güçlerin devrimci dayanışmasını sağlamak, sosyalistlerin en başta gelen görevidir.

2 — İşçi sınıfımızın mücadele örgütü olarak partimiz, şehir ve köy proletaryası saflarında gerçek pro'eter devrimcileri eğiterek, sosyalist kadrolar yetiştirmeyi ve bunları parti organlarında yetkili yöneticiler olarak görevlendirmeyi amaç bilmelidir. Biz, parti yöneticilerinin bugüne dek ihmal ettiği bu temel görevi yerine getirmeye kararlıyız.

3 — Türkiye İşçi Partisinin gerçek sosyalist kimliğine kavuşması ve bu dönemde tarihî görevini yerine getirmesini sağlamak için, parti içi demokrasi'yi, kolektif yönetimi, kardeşlik ve feragat havasını örgütümüze hâkim kılmak zorundayız. Bu yolda ilk adım, işbirlikçi iktidara ihbar edilerek ve parti tüzüğü çignenerek ihraç edilen sosya-

listlerin mücadelelerine parti çatısı altında devam etmelerini sağlamak ve örgütlü sosyalistlerle, örgüt dışı mücadele veren bütün sosyalistlerin birlik ve kardeşliğini gerçekleştirmektir. Bunun için mücadele etmeyi görev biliyoruz.

4 — Bütün bunların gerçekleştirilmesi için, emperyalizme bağlı güçlerin dolaylı desteği ile ve bilinen yöntemlerle partimizin başına çöreklenmiş olan yönetici kliği, Türkiye emekçilerinin davası yolunda karşımıza çıkan ilk engel olarak görüyoruz. Ve bu sahte sosyalistleri parti yönetiminden uzaklaştırmanın zorunluğuna inanıyoruz.

Sosyalist bir partide birlik ve disiplin, ancak sosyalizmin temel ilkeleri ve bunun gerektirdiği devrimci eylem üzerine kurulabilir. TİP, yasaların tanıdığı demokratik hak ve özgürlüklerin sonuna kadar kullanılmasına karşı çıkan ve sosyalist eylemi engelleyen oportünist yöneticilerden arındığı anda, çok daha güçlü olarak tarihi görevini yerine getirme imkânlarına kavuşmuş olacaktır. Sosyalizmde sapanlarla uzlaşmak uğruna sosyalizmin ilkelerini feda eden çıkışlar, havayı bulandırmaktan ve karşı - devrimlerin işine yaramaktan öte bir sonuç vermeyecektir.

Bundan böyle sosyalist eylem olanağının bulunduğu her yerde ve her durumda (Önümüzdeki olağanüstü kongre dahil), yukarıda belirttiğimiz sosyalist amaçların gerçekleştirilmesi için olanca gücümüzle mücadele edeceğiz. Ve amaçlarımıza uymayan, olup bitti niteliğindeki her türlü oportünistçe çözüme karşı duracağız.

Türkiye emekçilerinin umut bağladığı partimizi, gerçek sosyalist örgüt niteliğine kavuşturmak için, bütün sosyalist kardeşlerimizi omuz omuza mücadeleye çağırıyoruz.

İl'e gelerek yönetimi ele aldıklarını söylemişlerdir.

Saat 15.30'da bir basın toplantısı yapan işgalciler, basına verdikleri bildiriye:

«NEDEN İŞGAL:

Aybar'ın kötü bir kopyası durumunda olan bazı Merkez Yöneticilerinin etkisi altında bulunan İl Yönetim Kurulu, partimizin içine düştüğü çıkmaza seyirci kalmaktadır. Üstelik son olayları değerlendirmek ve çözüm yo'u bulmak isteyen ilçelerin toplantı tekliflerini reddetmekte ya da maksadından saptırılmaktadır.

Üyelerin görüşlerini açıklamak üzere yayınladıkları bildiri İ ve Merkez yöneticileri de şerh'ler koyarak, ilâve'ler yaparak bu çıkışlara kendi istediği havayı vermek istemektedirler.

Bu durumu gözönünde bulunduran biz İstanbul İl Örgütüne bağlı ilçe üyeleri, düşüncelerimizi ortaya koymak, İlçe Yönetim Kurulu'arını ve Büyük Kongre delegelerinin görüşlerini tesbit etmek maksadı ile İstanbul İl Binasını işgal etmiş bulunuyoruz.

22 Aralık Pazar günü saat 10.00'da İlçe Yönetim Kurulları ve Büyük Kongre delegeleri ile ortak bir toplantı yapılacaktır. Toplantıya İl ve Merkez Yöneticileri alınmayacaktır.

PARTİMİZ, İÇİNE DÜŞTÜĞÜ

ÇIKMAZDAN NASIL KURTULACAK?

Son günlerde ortaya çıkan anlaşmazlık aslında yıllardır süregelen teorik noksanlık ve yanlış eylemlerin sonucudur. Bunların hal-i için;

1) Bugüne kadar yapılan hataların birinci derecedeki sorumlusu olan ve bu hataları kabul etmek istemiyen Aybar, Partiden istifa etmelidir. Ya da Olağanüstü Kongrede Genel Başkanlık görevinden alınmalıdır.

2) Olağanüstü Kongrede gerekli tüzük değişikliği yapılarak bugüne kadar partiden ihraç edilenlerin geri dönmesi sağlanmalıdır.

3) Eğitim ve Teşkilatlanma işi partinin 1 numaralı sorunu olmalıdır.

4) Yan örgütlerle işbirliği yapılmalıdır.

5) Eleştiri ve öz eleştiri müessesesi gerçekten işler hâle getirilmelidir.

ÇÖZÜM YOLU:

Yukarıda sıraladıklarımız, Partimizin bugünkü çıkmazdan kurtulmasına yardımcı olacaktır. Ama sadece bunları yapmak yetmez. Mesele son kertede partimizin stratejisine «yani hangi güçlerle birlikte, hangi güçlere karşı ve hangi güçleri tarafsızlaştırarak iktidara yürüneceğine» dayanmaktadır. Bu, Partimiz için hemen çözülebilecek bir sorun değildir. Bu sorunun çözülebilmesi İşgal Komitemize göre iki aşamada gerçekleştirilebilir.

1) Kongreden hemen sonra, kongrede alınacak kararlar ışığında, 1969 seçimlerine kadar kısa dönemde izliyeceğimiz politika, Partimiz yöneticileri, Sol dernek temsilcileri ve sol basın organı temsilcilerinin iştiraki ile yapılacak toplantıda tesbit edilmeli ve 1969 seçimlerine kadar aynı doğrultuda eylem birliği sağlanmalıdır. Toplantının şartı birbirine saygı ve ortak hedefe doğru işbirliği olmalıdır.

2) Uzun vadeli mücadele stratejisi «yolu» seçimlerden sonra Partimiz Yöneticileri, Bilim Kurulu üyeleri, Sol neşriyat organı temsilcileri ve dernek temsilcileri ile toplanılarak tartışılmalı ve ortaya çıkan görüşler ortak bir metin halinde teşkilata gönderilmelidir.

Teşkilât bu görüşleri inceledikten sonra görüş ve tenkidlerini Genel Merkeze yollamalı ve Merkez, daha önce tesbit edilen görüşlerle teşkilâtın görüşlerini birleştirerek 1969 seçimlerinden sonra toplanacak kongreye sunmalıdır.

Bu görüşler ışığında, Partimizin stratejisi Büyük Kongrede tartışılıp karara bağlanmalı ve program ile tüzükte gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

Böylece Partimiz, Türkiye'deki bütün sol güçlerin katkısı ile hem bir dinamizm kazanacak, hem de sol güçlerin bir araya gelmesi sağlanacaktır. Sol güçler arasında birlik ve dayanışma kurmadan diğer tabakalarla yakın hedefler için işbirliği de sağlanamaz.

Bunlar yapılmadıkça, Türkiye'de sosyalizme giden yolda iktidara gelmek mümkün değildir.»

Bildiriye bahsi geçen, ilçelerarası toplantı, Pazar günü, çıkan tartışmalardan ötürü, İl binası yerine Eminönü İlçesinde yapılmıştır. Bu toplantıda, ilçe temsilcileri genellikle Aybar'a karşı olduklarını belirtmişler ve çeşitli meselelerdeki görüşlerini dile getirmişlerdir. Toplantı sonunda ise bir bildiri yayımlanmış kongreye giden İstanbul delegelerinin 3. Olağan Kongrede tabanın sesini dile getirmedikleri ifade edilmiştir. Bildiriye:

«Biz, İstanbul ilçe yöneticileri, daha önce ilçelerimizde ortaya çıkan ortak görüşler ışığında 22 Aralık 1968 Pazar günü saat 10 da Eminönü İlçe Lokalinde, İl yöneticilerinin kabul edilmediği bağımsız bir toplantı düzenliyerek aşağıda sıralanan görüşlerde birleştik.

İstanbul Büyük Kongre delegelerinin çoğunluğu son Büyük Kongrede, İstanbul teşkilâtının görüşlerini yansıtmıştır. Bundan dolayı bu Olağanüstü Kongre öncesinde tutum ve görüşlerimizi teşkilâta ve Büyük Kongre delegelerine bu bildiri ile duyurmaya karar verdik.

AYBAR'A KESİNLİKLE

HAYIR DİYORUZ...

1) Aybar, Bilimsel Sosyalizme inanmamaktadır.

2) Aybar, jüenalılık yapmıştır.

3) Aybar, bölücülük yapmıştır ve yapmaktadır.

4) Aybar, başta kalmak için yalanlara başvurmaktadır.

5) Aybar, partimizi sadece oy peşinde koşan burjuva partilerine benzetmek istemektedir.

Bu nedenlerle biz İstanbul İlçe Yönetim Kurulları, Aybar'a hayır derken aşağıdaki görüş ve tekliflerimizi destekliyecek olanlarla beraber olacağız.

BU KARARIN ALINDIĞI TOPLANTIYA

İŞTİRAK EDEN İLÇE

YÖNETİM KURULLARI

Bakırköy, Beyoğlu, Beykoz, Beşiktaş, Eminönü, Eyüp, Fatih; Gaziosmanpaşa; Kadıköy, Kartal; Sarıyer; Şişli; Üsküdar, Yalova, Zeytinburnu.

BÜYÜK KONGRE KARARI OLARAK

ÇIKMASINI İSTEDİĞİMİZ

TEKLİFLERİMİZ

1) Program, tekrar il ve ilçelerin görüşleri bir rapor halinde toplanarak ele alınmalı ve daha sonraki kongrede bilimsel bir nitelik kazandırılarak devrimci eyleme açık bir hâle getirilmelidir.

2) Sosyalist bilinçte militan üyeler yetiştirecek eğitim ve derinlemesine teşkilatlanmaya derhal başlanmalı, hız'a yürütülmelidir.

3) Bugüne kadar parti içinde işletilmeyen merkezî demokrasi ve buna bağlı olarak kritik ve otokratik müessesesi gerçekten işler hâle getirilmelidir.

4) Bugüne kadar ihraç edilerek Parti dışına itilmiş arkadaşların yeniden Partiye dönmelerini sağlayacak şekil, Kongreye ele alınarak tesbit edilmelidir.

5) Parti Stratejisi, Genel Yönetim Kurulu'nda tekrar ele alınarak tartışılmalı ve bu

konu ile ilgili yandaş kuruluşlarla ilişkiler saptanmalıdır.» denmektedir.

Görülebileceği gibi 15 ilçenin ortak yayınladıkları bildiri, birincisi kadar kesin hatlar taşımamakta ve yer yer çelişkilere düşmetedir.

Bunun nedeni, ilçelerarası toplantıda oportünistlerin gösterdiği kesif faaliyettir. Bu faaliyet, işgal bildirisinin getirdiği açıklığı bir bu'anklığa dönüştürmüştür.

Örneğin, işgal bildirisinde yer alan «Meselenin son kertede Parti Stratejisine» dayandığı görüşü atlanmış, Parti Stratejisinin tâynini, sonuncu madde olarak kendilerini temsil etmediklerine inandıkları delegelerin seçecekleri Genel Yönetim Kurulu'na bırakılmıştır.

Diğer yandan, işgal bildirisinde yer alan ve tüzük değişikliği yapılarak ihraç edilenlerin geri dönmelerinin sağlanmasını isteyen madde değiştirilmiş, bu meselenin Kongreye ele alınarak ihraç edil'lenlerin geri dönmelerini sağlayacak şeklin saptanması» hâline sokulmuştur.

Örneğin, Kongreye giden İstanbul delegeleri, bu direktifin ışığı altında, ihraçların kaldırılması için, bu üyelerin suçlarını kabul'lenmeleri gerekir. Kabul'ediklerini bildirir kâğıt imzalarlarsa affedilirler, diye teklif getir'erse durum ne olacaktır?

Bu örnekler uzatılabilir. Ancak bunda pratik bir yarar da yoktur. 1. bildiriye hazırlayan devrimciler, bildirinin 2. şeklini almasını sağlayan oportünistler karşısında kararlı ve cesur olamazlarsa sonuç daima bu olacaktır. Kaldı ki bu bildirilerin Olağanüstü Kongre üzerinde uzunboylu etkisi olacağı şüphelidir.

Ancak, Kongrenin sonucunun şu veya bu olması, gerçek devrimciler için faz'la önem taşımamalıdır. Onlar, aralarındaki safları sıkılaştırmalı, işçi sınıfı örgütü içinde oportünistlerle, yani, Bilimsel Sosyalizme inanmayan, uzlaşıcı, yanlış yo'da da olsa kuvvetli görünenlerden yana olanlarla; revizyonistlerle, yani Bilimsel Sosyalizmi saptıranlarla işbirliği yapılamıyacağını öğrenmelidir. Evet! İşçi sınıfı örgütü içerisinde revizyonistlerle ve oportünistlerle uzlaşma yapılamaz. Onlarla ancak mücadele edilir. Ve bu mücadele'e, devrimcilerin saflarını sıkılaştırmaları, cesaret ve kararlılıkla ileri atılmaları sayesinde verilebilir.

Burhanettin Uluç için

Devrimci Generaj Burhanettin ULUÇ, 24 Aralık 1963'de geçici yaşamını bitiriyordu. Bitmeyen, bitmeyecek olan DEVRİMCİ yaşantısı sürüyor, sürecekti. Henüz onaltı yaşındaydı. Boğaz'da Baytar Mektebi Ali'sinde askerî öğrenciydi. Emperyalist güçler, Boğaz'a demir atmış, İstanbul işgal edilmişti. Burhanettin «OLMAZ» demişti. Okulda bir isyan havası estirmişti. Nöbetçi okul subayı, Burhan'ı zor yatırtmıştı. Kolordu Başveterineriydi. Amerika'lı uzmanı terslemişti. Kontenjan senatörüydü. Özel firmanın Amerika'ya olan borcunu millî bütçeden ödeyecek kanun teklifine karşı çıkıyor, bu millet, mısır koçanı ile de geçinmiştir, geçirebilir, yardımlarını başlarına çalsınlar, diyor-du. Asker kadroların bağımsızlık için devrimci tutumlarından yana olmuş, gününü gün etmek çıkarılığında olanları terslemişti. Antiemperyalist generalin anısı bu yüzden sürüyor, unutulmuyor işte.

olaylar

Nixon, Kommer'in istifasını kabul etmelidir

Ocağın 20'sinde Amerikan Cumhurbaşkanlığı el değiştirecektir. Johnson, yerini Nixon'a bırakacak, Beyazsaray bu defa da Nixon'a yataklık edecektir.

Beyazsaray'daki bu değişiklik, peşinden bir dizi değişikliği daha getirmektedir. Bu değişikliklerin ülkemiz için önemli olanlarından biri ise hiç şüphe yok ki elçiler arasındaki değişikliklerdir.

Amerikan kanun ve geleneklerine göre, meslekten olmayan ve eski Başkan tarafından siyasî tayinle bu göreve getirilmiş olan elçiler, yeni Başkana istifalarını vermek zorundadırlar. Bu istifaların sonucunda kimi elçiler yeniden tayin edilir, kimileri de değiştirilirler.

Amerika'nın Türkiye'deki Büyükelçisi Kommer, Johnson tarafından tayin edildiği ve mes'ekten elçi olmadığı için Türkiye'de, Kasap Robert namıyla mâruf bir elçinin Amerika'yı temsil etmesi halinde Amerika'nın Türkiye'deki itibarını yükseltmeyecektir.

Petrol tröstlerinin, maceracıların temsilcisi olan bir Texaslı, Johnson'un yerini almış bulunan, daha ağırbaşlı, daha temkinli bir politika taraftarı eski firmaların (Wall Street) temsilcisi durumunda olan Nixon'un, Amerika'nın Türkiye'deki itibarını da düşürerek Kommer'in istifasını kabul etmesi, hiç şüphe yok ki (Amerika dahil) herkes için iyi olacaktır.

VIETNAM

-Çanlar kimin için çalıyor?-

Saygon'un ikinci adamı Kao Ky, «hükümeti ile istişarede bulunmak üzere» Vietnam'a döndü. Paris'ten ayrılırken de caka-lı bir demec verdi. General Noel'i, cephe-deki Güney Vietnam askerleriyle birlikte geçirecekti. Bilindiği gibi Ky'nin Paris'e gelişi de «par'ak» olmuştu. Bütün ajanslar, Paris'te okuyan Vietnamlı gençlerin, kendisini, Orly alanında tezahüratla karşıladığını yaymış-lardı. Velâkin, ertesi gün Le Monde'da çıkan küçük bir okuyucu mektubu, şişirilen balona bir iğne dokundurmuştu. Bn Pham, bu mektubunda; Paris'te okuyan Vi-etnamlı bir öğrenci olduğunu, 7 Aralık günü Saint - Michel Bulvarındaki bir kahvede, bir öğrenci vatandaşı tarafından kendisine, «Ky'nin gelişinde Or'y'de bayrak tutup, televizyona poz vermek karşılığı 50 frank ka-

zanması» teklif edildiğini; söylenenleri yaptığını ve kendisi gibi orada bulunanlarla beraber otomobile dönerken, Maillot Kapısı civarında, 50 şer frangı aldıklarını yazıyordu. Kızcağz mektubun sonuna, «Ky'nin kullandığı metodlar, temsil ettiği rejimin sahip olduğu ha'k desteği (!) hakkında bir fikir verir herhalde» diye eklemişti.

Paris'te kaldığı 15 gün içinde, General Ky, konferans masası hakkında çok ilginç teklifler ileri sürdü. Son teklifi ise «uç uca konmuş, yanına daire şeklinde iki masa» idi. Böylece Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN) bağımsız bir taraf o'arak tanınmamış olacaktı. Oysa bu sırada dünya basını, FLN'in askeri örgütlenme yanında, diğer sahalarda da nasıl bütün ülkeye yayıldığını anlatan, haberlerle doluydu. News Week, Le Monde gibi ciddi gazetelerin Saygon muhabirleri, 22 Aralıkta kuruluşunun 8. yılını kutlayan, FLN'in düzgün çalışan eğitim, sağlık, haberleşme servisleri kurduğunu, toprak reformu yaptığını, yakında yeni bir para bastırmasının çok muhtemel olduğunu, kendi kontrolü altındaki sahalardan başka şimdi de, üzerinde çarpışılan bölgelerde, serbest seçimlerle, köy temsilcileri seçtiğini ve böylece harp sonrası devresinin politik kadrosunu hazırladığını yazıyorlardı. Hatta, Le Monde'a göre, Saygon dok işçileri bile, Kurtuluş Komitesi seçmişlerdi... Toprak, Saygon yönetiminin ayağının altından kayıyordu artık. Buna karşı bütün yapabildikleri «Pasifikasyonu» şiddetlendirmek ve 20 Ocakta Nixon yönetiminin işe başlamasını beklemektir. Johnson'un Savunma Bakanı Clifford'un «Kuzey'in bombalanmasının durdurulmasının Amerikanın kayıplarını arttırmadığını (yani bombardımanı kesmekle iyi bir iş yapıldığını) bildiren ve Paris'te görüşmelerin başlaması için Saygon'a çağrıda bulunan demeci Ky - Thieu ikişisini çileden çıkarmıştı. General Thieu bu demec üzerine, 21 Aralık Cumartesi günü Vung-Tau'da «Clifford'un pek namuslu bir insan olmadığını, böyle kişilerin Amerika ile Güney Vietnam'ın arasını açarak komünistlere yardım ettiklerini» ileri sürdü. Komünistlere yardım eden bir Amerikan Savunma Bakanı (!) yalnız bu deyim ABD - Güney Vietnam ilişkilerinin şimdiki durumu hakkında fikir verir. Nixon'un gelmesiyle de değişecek fazla birşey yok artık... Saygon yönetimi tam bir çıkmaza geldi dayandı. «Sebebi mevcudiyeti» FLN'e karşı savaşmak olan bu rejim, barış görüşmelerine nasıl girsin? Vietnam'da barışın sağlanması onların intiharı demek... Bu menfi tutumun devamı

Paris'te yapılan hazırlık görüşmelerinin Thieu-Ky rejiminin «mukadder âkıbete» gidişini hızlandırdığı, rahatça ileri sürülebilir. El yardımıyla iş becermeye çalışanların, günü gelince nasıl ortada kalıverdikleri, cümle işbirlikçilerin kör gözlerine sunula...

ise gerek Vietnam'da, gerekse dünyada kendilerine karşı nefreti arttırıyor. O kadar ki Newsweek'in Saygon Bürosu Şefi Joel Blocker, bugünkü durumun devamı halinde Güney Vietnam'daki barış ve savaş taraftarlarının kanlı bir çarpışmaya girebileceklerini söylüyor ve Amerika'nın, Saygon hükümetini değiştirip değiştirmemesi şıklarını ince-liyor. Saygon'daki Amerikan Kumandanlığı, esirlerin serbest bırakılmasını temin etmek için FLN temsilcileri ile görüşmeyi kabul ediyor.

Bu ortam içinde, Paris'teki FLN heyeti başkanı ve Kurtuluş Cephesi Dışişleri Bakanı Tran Buu Kiem'in ileri sürdüğü, Saygon'da bir «Barış Hükümeti» kurulmasını teklifi büsbütün önem kazandı. Teklif Kuzey Vietnam tarafından da desteklendi: «Saygon rejimi daima görüşmeleri sabote etmiştir. Onları iktidara getiren ve orada tutan ABD'dir. Yani onların tutumundan ABD sorumludur. Bugün Saygon'da bir ekip değişikliği yaparak, görüşmeleri olumlu yo'a sokmak da, ABD'ne düşer.» Gerçekten de Saygon'daki kukla Ky-Thieu yönetimi devrilmeden bir anlaşma olamayacağı ortadaydı. Bu teklifi Fransa'daki «Deniz-aşırı Vietnam Budistleri Birliği» de benimsedi ve bugünkü Saygon yönetiminin, Vietnam Budistlerini temsil etmediğini açıkladı.

Bu tartışmalara hiç katılmayan, General Minh («Büyük» Minh) gibi bir adamın Saygon'da, yeni bir ekip kurulabileceğinden açıkça bahsediliyor.

Paris'te yapılan hazırlık görüşmelerinin, Thieu-Ky rejiminin «mukadder âkıbete» gidişini hızlandırdığı, rahatça ileri sürülebilir. El yardımıyla iş becermeye çalışanların, günü gelince nasıl ortada kalıverdikleri, cümle işbirlikçilerin kör gözlerine sunula...

Brezilya'da olağanüstü durum

Amerikan emperyalizminin egemenliği altındaki Latin Amerika ülkelerinde, alışıl-gelmış bir seri olay, bu kez de Brezilya'da yer aldı: Başkan Mareşal Costa e Silva, ülkesindeki göstermelik demokrasiye son vererek olağanüstü durum ilân etti, bütün yetkileri elinde topladı, parlamento dağıttı; basına sansür uyguladı; hemen arkasından da geniş tutuklamalar başladı. Ne kadar tanınmış politikacı, gazeteci, yazar, sanatkar varsa hepsi toparlandı. Öğrenciler ise kit'le halinde tutuklandılar. Örneğin, Çarşamba

olaylar

Dünyada samba, rumba ve futbol diyarı olarak bilinen Brezilya'da, halk hareketi gözle görülür şekli'nde geliyor artık. Rahiplerin bile gizli devrimci örgütlere üye olmakla suçlandığı (veya gerçekten üye olduğu) bu ülkede bir şeyler oluyor demektir.

günü Sao Paulo Üniversitesine hücum eden askerî birlikler 300 genci birden tutukladı. Rio'da dolaşan söylentilere göre, açıklarda demirleyen savaş gemilerinin bir kısmı bu tutuklular için hapishane olarak kullanılıyor.

Yakın zamana kadar, ülkemizde, Latin Amerika'da süregelmekte olan ihtilaller ve darbeleş alaycı bir gözle izlenir, bunlar Latin ırkının çabucak alevlenen sıcak kanlılığına verilirdi. Basınımızda bu konuda klâsikleşmiş karikatürlere rastlanırdı. Örneğin bir siyasî tutukluyla muhafızı heyecanlı bir iskambil partisine dalmışlardı; yeni bir ihtilâl olduğu haberi gelir, onlar yine oyunlarına devam ederler; sadece yerlerini değiştirmişlerdir, o kadar...

27 Mayıs'tan sonraki uyanış döneminde, Türk okuyucusu için benzeri birçok şeyle birlikte, Güney Amerika'da Pentagon'un ve CIA'nın oynadığı rol de su yüzüne çıktı. (Zaten 27 Mayıs'a bazı çevrelerce böyle dış bileneceği de bu gibi olaylar yüzünden değil mi? Ne güzel geçinip gidiyorduk işte! Ne emperyalizmden haberi vardı kimsenin ne yeni sömürgecilikten, ne de CIA'dan) Bugün herkes biliyor ki, Amerikan emperyalizmi, insafsızca sömürdüğü Latin Amerika ülkelerinde, işine geldiği zaman «demokrasıcılık» oynatıyor, fazla ileri giderlerse «diktatörcülük». Bazen bu diktatörlerden biri kendisini sahiden diktatör sayıp, efendilerine kafa tutmaya kalkarsa dublörü hemen hazırdu oynana o devam eder.

Güney Amerika'nın en büyük öfkesi olan Brezilya 8,5 milyon Km2 yüzölçümü ve 80 milyon nüfusu ile yukarıda açıklanan kaidenin dışında değildir. 1964'de ilımlı sol başkan Goulart, tasarladığı reformlarda biraz ileri gidince Mareşal Castelo Branco yönetimindeki ordu birlikleri tarafından, «ülkenin komünizme kaydığı» bahanesiyle devrildi. Brezilya, bundan sonraki 4 sene diktatörlükle yönetildi. Bu yönetime hoşnutsuzluk artınca, 1967 martında, Castello hükümetinde millî savunma bakanı olan Costa e Silva başkan olmuş ve parlamentosuyla beraber gösterme'ik bir demokrasi yürürlüğe girmişti. Kısmî bir basın hürriyeti tanınmıştı. Parlâmentoda, bir iktidar partisi ARENA (Millî Uyanış için Birlik) vardı. Bir de muhalif partiye göz yumuluyordu: MDB (Brezilya Demokratik Hareketi). Bugüne kadar devam eden bu dönemde mareşal Costa e Silva, hoşnutsuzluğun ana nedenlerine inmeden, örneğin öğrencilere «babaca» davranarak, ateş püsküren rahipleri anlayışla karşılayarak, durumu idare etmeye çalışıyordu. Oysa hoşnutsuzluk toplumun her yanından fıskırıyordu. 1967 de iki deva devalüe edilen Cruzeiros yine değerinden kaybediyor-

du. Sanayiciler şikâyetçi, üniversite isyan halindeydi. Kilise ise her geçen gün bu garip rejimden uzaklaşmaktaydı. Kasım ayı sonunda 3 Fransız ve 1 Brezilyalı rahip, illegal «ACAO POPULAR» (Halk Hareketi) partisinin yöneticilerinden o'dukları iddiasıyla tutuklandılar. Tutukluların avukat tutmalarına ve kimseyle görüşmelerine izin verilmeyince kilise çok sert şekilde karşı çıktı. Bir grup aydın, üniversite profesörü ve sanatçı da onları destekliyerek «tutuklanan papazların serbest bırakılmasını» istediler. Hükümet organı O Globo gazetesi ise bunlara «Fransız papazlarının, Çin Komünist Partisi hattını izledikleri» iddiasıyla cevap verdi. Gazeteye göre, «ordunun elindeki deliller açıklı: Papazların evinde yapılan aramada İsaac Deutscher'in «Marksizm ve Dinler» adlı kitabıyla «Çin Devrimci Teorisinin Özeti» isimli bir eser bulunmuştu.

Bu olayların meydana getirdiği çalkantı devam ederken, parlâmentonun 12 Aralıkta, muhalefet milletvekili'lerinden Marcio M. Alves'in dokunulmazlığını kaldırmayı reddetmesi, bardağı taşıran damla oldu. Marcio Alves konuşmaları ve gazetelerdeki yazılarıyla «1964'den beri ülkeye hâkim olan, politikadan habersiz askerî cuntayı» ağır şekilde eleştirmekteydi ve «orduya hakaret ettiği» iddiasıyla dokunulmazlığı kaldırılmak istenmişti. Meclis, kararı, «Yaşasın Brezilya», «Yaşasın Demokrasi» çığlıklarıyla kutlandı.

Fakat ilk heyecan geçince, herkes, ordunun cevabının ne olacağını tartışmaya başladı. Gerçekten de 1 gün sonra, ordu içindeki «aşırıların» baskısıyla, Costa e Silva olağanüstü hal ilân etti. Aynı gün çıkan ve toplatılan muhalif «O Pais» gazetesinin manşetleri şöyleydi:

«Parlâmento Hayır dedi.»

«Kilise Hayır dedi.»

«Adliye Hayır dedi.» (Eylülde tutuklanan öğrencileri serbest bırakarak).

Toplumun bütün kesimlerini karşısına alan böyle bir iktidarın ne yapabileceği anlaşılabilir diyor «Le Monde». Oysa Cunta yine «1964 devrimine ihanet edildiği ve komünizme zemin hazırlandığı» teranesiyle geniş tutuklamalara giderken, bir Amerikan diplomatı «Washington durumu anlayışla izliyor» demiştir. (Cumhuriyet - 18 Aralık) Yani bu işten anlayanlar da var ve artık durumlarını gizlemek gereğini bile duymuyorlar. Ve yine hatırlayalım ki, sallantıda görülen Yunan Cuntası da kararlı Amerikan desteği ile bugünlere gelebilmiştir. Ne var ki, dünyada samba, rumba ve futbol diyarı olarak bilinen Brezilya'da, halk hareketi, gözle görülür şekilde, geliyor artık. Rahiplerin bile gizli devrimci örgütlere üye olmakla suçlandığı (veya gerçekten üye olduğu) bu ülkede birşeyler oluyor demektir.

AYIRLA BİRİNCİN TAŞINI

Hayat kurtaranlar

Adana'da Amerikan Konsolosu, Türk makamlarına yararlı olmayı düşünmüş, şu öneriyi yapmış:

«Hâlen İncirlik tesisinde (Üs'tünde değil) bir trafik uzmanımız var. Her yıl binlerce insanın hayatına malolan kazaların önlenmesinde Türk makamları ile işbirliği yapmaktan kıvanç duyacaktır.»

Sayın Konsolos, bu uzmanı hemen Vietnam'a yollasın... Orada, binlerce değil, yüzbinlerce insan var, hayatı kurtarılacak. Türk makam'arı ile işbirliğine gelince... Çok şükür her makamda işbirlikçilerimiz eksik değil!.. Uzmanın boşa kalmaması için, en kısa zamanda yeni tesisçi hükümetlere gönderilmesi..

Marksist değil...

Bir Alman gazetesine demekte bulunmuş Aybar:

«Ben ekonomide Marksist... politikada değilim.» demişti.

Marksist değil de nedir? diye merak edip duruyorduk, anlaşıldı artık!

rifat ilgaz

So'dan geriye çarık ede'ede, bir çarksist, ehliyetli siyaset arabası kullanıldığı için arabası parka çekildiğinden parksist olduğunda kimsenin kuşkusu kalmadı artık!

Sorma Ver!

«Zarurî ihtiyaç madde'eri» nden alınan şeyin adını bir türlü koyamadılar.

Zam dediler, olmadı. Vergi dediler, uymadı. Yardım dediler, yakışmadı. Yardımsa hani faizi?

Değmez, kafamızı yormaya.

Bu da böyle bir çeşit olsun... Adı konmaya vakit kalmadan kendi konan!

Bir kompradora dörtlük

Bir gün aklıma esti
Attım poturu mestî
Besme'e çekip aldım
Viskiyle boy aptesti.

1966 Kasımında Malatya'da yapılan TİP İkinci Büyük Kongresinden sonra girişilen tasfiye hareketi aşağıdaki sorularla başlar. TÜRK SOLU, yerl gelince elindeki belgeleri açıklamaya devam edecektir.

utanç belgesi

13 ler olayı diye adlandırılan tasfiye hareketinde İstanbul, Ankara, Adana, Samsun vb. örgütlerdeki Türkiye İşçi Partili üyelerine Mayıs 1967 ayında sorulan ünlü 72 soru. (Tahkikat dosyasından aynen alınmıştır.)

1 — Malatya kongresine kongrenin açılışından kaç gün önce gittiniz?

2 — Delegelerin karşılanması ve delegelerle temas kurulması için kendi aranızda bir karar alınmış mıdır?

3 — Kongreden önce delegelerin ve delege olmayan bazı kimselerin de katıldığı toplantılar tertiplenmiş midir?

4 — Malatya'da Vahap Erdoğan'ın evinde 19 Kasım 1966 günü bir toplantı yapıldı mı?

5 — Bu toplantıyı kim tertipledi? Amaç ne idi?

6 — Toplantıya kimler katıldı?

7 — Delege olmayanlar, Partili olmayanlar da toplantıda bulundu mu?

8 — Bu toplantıda toplantıların devamı ve tekrar toplanılması hakkında bir karar alındı mı?

9 — Bu ilk toplantıda kimler söz aldı? Neler konuşuldu? Toplantıyı kim yönetti?

10 — Aynı gün Cihan Palasta yapılan toplantıya kimler katıldı?

11 — Delegeleri toplantıya kimler çağırdı?

12 —

13 — Toplantıda delege olmayan hattâ partili olmayanlar da bulundu mu?

14 — Partiden ihraç edilmiş kimseler arasında da toplantıya katılanlar var mı idi?

15 — Sevinç Özgüner'in «Partili değildir, ama arkadaşımızdır, yanında herşey konuşulabilir» dediği ve toplantıda bulunan zat kimdi?

16 — Toplantıyı kim yönetti?

17 — Toplantıya bir başkan seçilmesini kim teklif etti? Kimler aday gösterildi, kimler seçildi?

18 — Kimler söz almış ne'ler söylemişlerdir?

19 — Bu toplantının amacı ne idi? Bu amaç kimler tarafından açıklandı?

20 — Sevinç Özgüner, Ümrân Baran, Naci Ormanlar, Halit Çelenk konuşma yaptılar mı? Yaptılsa ne dediler?

21 — Başka kim'ler konuştu? Delege olmayanlar, partili olmayanlar da konuştu mu?

22 — Mustafa Kutlu, Vahap Erdoğan, Rahiş İleri de konuştular mı?

23 — Can Yücel, Balaban, Necat Tözge, Orhan Aksungur, Attila Aşut, Mehmet Taşkesen, Mukadder Ali Sungur Necatî Aykaş, Tuncer Yanar da konuştular mı? Ne söylediler?

24 — Konuşanlar konuşmalarında genel olarak Genel Merkez karşısında bir grup bir hizip teşkil ettiklerini açığa vuracak şekilde konuşmuşlar meseleleri «biz ve onlar» şeklinde koymuşlar mıdır? Bazı delegeler Genel Merkezi diye suçlanmış mıdır?

25 — Şöyle bir konuşma geçmiş midir? «Onlar kongre başkanlığı için Çetin Altan'ı gösterirlerse biz aday göstermeyelim» Böyle bir teklif ileri sürüldü mü?

26 — Sadun Aren'in Amerikan yardımına taraftar olduğu hakkında bir iddiayı da ihtiva eden ve Aren'i çürütmek amacı güden yazı kimin tarafından hazırlanmıştır? Bu yazının sonradan dağıtılmasından niçin vazgeçilmiştir?

27 — Behice Boran'a Sadun Aren arasında genel sekreterlik için amansız mücadeleye olduğuna dair iddialar ileri sürülmüş müdür? Bu hususta ne biliyorsunuz? Bu iddiaları kimler ortaya atmıştır?

28 — Malatya kongresinin Tarık Ziya Ekinci'nin yani Doğuluların kongresi olduğu hakkında bir iddia ortaya atılmış mıdır? Kim tarafından ortaya atılmıştır? Bu hususta ne biliyorsunuz?

29 — Partinin bir tekke zihniyeti ile idare edildiği, sosyalizm davasının bir adım ileriye götürülmediği, genel merkezin sosyalizm davasını yozlaştırdığı, gerçek sosyalistlerin partiye alınmadığı ve partide bulunan gerçek sosyalistlerin partiden çıkarılmasına çalışıldığı, milletvekillerinin çıkarılmasına baktıkları, teşkilâtla ilgilenmedikleri, bazı yöneticilerin parti parasını zimmeterine geçirdikleri ve bugünkü parti yöneticilerinin seçim hilesi ile partiyi ele geçirmiş inançsız fırsatçı'lar oldukları hakkında aylardır bir propaganda yürütülmüştür. Büyük Kongreden önce bazı dergiler ve bu dergilerle yakınlığı bilinen bazı çevreler bu iddiaları ısrarla telkin etmek istemişlerdir. Bu konuda düşünceniz ve bilginiz nedir? Bu iddialara katılıyor musunuz?

30 — Kongreden önce il'lerden gelecek delegelere Genel Merkeze karşı beraber hareket edilmesi için telkinlerde bulunan mektuplar yazılmış mıdır? Kim yazmıştır, bu konuda ne biliyorsunuz?

31 — Aynı maksatla illere adam gönderilmiş midir? Kim göndermiş veya kimler gitmiştir? Bu konuda ne biliyorsunuz?

32 — Trabzon, Ordu, Giresun, Samsun, Amasya delegelerinin kongrede beraberce hareket etmeleri için telkinde bulunmuş mudur? Bu telkinleri kimler yapmıştır? Bu konuda bildikleriniz nedir?

33 — Ümrân Baran'ı ne zamandanberi tanırınız? Sizi kim tanıştırdı? Ümrân Baran'ı İstanbul İl Kongresi Başkanlığı için kim aday gösterdi?

34 — İstanbul İl Kongresi (Ekim 1966) Beyaz Saray'ne katılanların büyük çoğunluğu Ümrân Baran'ı tanımadıkları halde Sadun Aren gibi tanınmış muktedit bir yöneticiye karşı bu kadar çok oy almış olmasını ne ile izah edersiniz?

35 — Bu olay, yani Ümrân Baran'ın Sadun Aren'den ancak bir kaç oy eksik ancak kadar bir başarıya ulaşması delegelere bu konuda bir direktif verildiğini göstermez mi?

72 soru hakkında

İlişkideki 72 soru, tahkikat dosyasından aynen alınmıştır. Bu sebeple tarihî bir vesika niteliğindedir.

1966 Kasım ayında Malatya'da yapılan TİP ikinci büyük kongresinden sonra girişilen tasfiye hareketi bu sorularla başlar. Bu sorular tahminen 50-60 kadar parti-

liye çeşitli illerde sorulmuştur. Tahkikat sonucunda 13 partili üye Merkez Haysiyet Divanına sevk edilmiş, 9'u kesin ihraç, 2'si iki yıl geçici ihraç, 2'si de uyarma cezası almıştır.

Sorular 1967 mayısında sorulmuş ve adı geçen 13 üye 1967 temmuzunda Genel Yö-

netim Kurulu kararıyla Merkez Haysiyet Divanına sevk edilmiştir. 1967 Aralık ayında da 13'ler hakkında karar verilmiştir.

Behice Boran ve Nihat Sargın'ın bir Genel Yönetim Kurulu toplantısında bu sorulardan bahsederek, Aybar'ı suçladıkları öğrenilmiştir. Boran ve Sargın'a göre, bu utanç verici sorular Aybar tarafından hazırlanmıştır. Ancak bu suçlama ve ifşaat, soruların soruldu-

ğu anda partinin en üst kademelerinde görevli olanları, sorumluluktan kurtarılacakları, sorumluluktan kurtarılacakları, Hattâ, hattâ sorulardan haberdar o'up ses çıkarmayanlar dahi, (örneğin bazı yazarlar, dergi sahipleri v.s...) Aybar'dan sonra derece derece sorumludurlar. Çünkü bu günler, bu gibi utanç verici davranışlarla hazırlanmıştır.

Basında bu konuda yayın yapan tek kalem İhhami Soysal olmuştur.

36 — Ümran Baran'ı Konya İl Kongresine kim başkan adayı göstermiştir?

37 — Vahap Erdoğan kongreden (Malatya Kongresi) bir süre önce Güney İlleri-mizde bir geziye çıkmış mıdır? Bu geziyi hangi maksatla yapmıştır? Bu konuda ne biliyorsunuz?

38 — Malatya'ya gelen delegelerin karışılması ve otellere tevzii konusunda Genel Merkezin görevlendirdiği arkadaşların dışında bir gayret sarfedilmiş midir? Vahap Erdoğan, Sevinç Özgüner, Mustafa Kutlu delegeleri karşılamışlar bunları Vahap'ın evinde ve Cihan Palasta yapılacak toplantılara davet etmişler midir? Bu hususta ne biliyorsunuz?

39 — Bu toplantılar Malatya Kongresi süresince devam etmiş ve her oturumun kritiği yapılarak bir sonraki oturumda nasıl davranılacağı kararlaştırılmış mıdır? Bu hususta ne biliyorsunuz? Bu ara toplantılara kimler katılmış ve kimler yönetmiştir?

40 — Doğu illeri delegeleri ile müşterek liste yapılması için konuşmalar olmuş mudur? Bu konuşmalar kimler arasında olmuştur?

41 — Büyük Kongreden aylar önce «Genel Yönetim Kuruluna biz genel merkezden daha çok arkadaş sokacağız» şeklinde bir propaganda işlemiştir. Bunun hakkında bildiklerinizi söyleyiniz? (Özellikle Ümran Baran'a ve Moris Gabay'a tevcih edilecek.)

42 — Cihan Palas toplantısında da hatip'er meseleleri «Biz ve Onlar» şeklinde koymuşlardır. Burada «onlar» genel merkezi «biz» ise hatiplerin mensup olduğu hizbi işaret etmektedir? Bu hizip kimlerden kuruludur?

43 — Cihan Palas toplantısında Şekibe Çelenk söz almış mıdır?

44 — Aynı toplantıda Süleyman Ege, Erol Ersan, Turgut Kazan bulunmuş ve konuşma yapmışlar mıdır? Yapmışlarsa ne söylemişlerdir?

45 — Kongre salonunda aynı hizbe mensup oldukları sözleri ve bütün davranışlarıyla belli olan bir grup delegenin müdahalelerini Naci Ormanlar'ın yönettiği gözden kaçmamıştır, bu hususta ne biliyorsunuz? Naci Ormanlara bu görev Cihan Palas toplantısında mı verilmiştir, yoksa özel bir toplantıda mı verilmiştir?

46 — Milletvekillerimizin çalışmalarından memnun musunuz? Genel Merkeze verdikleri özel aidatı yeterli buluyor musunuz?

47 — Milletvekillerimizin Altındağ gibi gecekondü semtlerinde oturmaları, Genel Merkez binasının da aynı semtlerde olması hakkındaki teklifleri tasvip ediyor musunuz?

48 — Milletvekillerinin aylıklarını tüm olarak partiye bırakmaları ve kendilerine parti tarafından aylık verilmesi konusundaki görüşe katılıyor musunuz?

49 — Normal bir sohbetin sınırlarını aşarak adetâ sorumlu parti yöneticileri ile konuşur gibi partiye ait meseleleri partili olmayanlarla tartışır, partiyi eleştirir, partili olmayan arkadaşlarımızın bu konudaki telkinlerini dinler misiniz?

50 — Malatya'daki Büyük Kongre sırasında 19 Kasım 1966 günü Cihan Palasta yapılan toplantıda Sevinç Özgüner, Ümran Baran ve Naci Ormanlar toplantının amacını açıkladıktan sonra Genel Merkezle Meclis grubunu suçlayarak sosyalist bir partiye yaratacak şekilde davranmadıklarını, teşkilâtle ilgilenmediklerini ve partiyi geliştiremediklerini ileri sürmüşlerdir. Bun-

lardan sonra söz alan Halit Çelenk de uzun ve heyecanlı bir konuşma yaparak o da Genel Merkezi ve Parlâmento grubunu yermiştir. Bu konuşmaların gerek muhtevası gerek edâ ve şekli hasmane olmuştur. Konuşmacılar Genel Merkezden «onlar» diye ve adetâ hasım bir partiden bahseder gibi konuşmuşlardır. Bu konuşmaları tasvip ediyor musunuz? Bu hususta bildiklerinizi söyley misiniz?

51 — Cihan Palas toplantısında Yılmaz Halkacı da konuşma yapmış mıdır? Yapmışsa ne söylemiştir?

52 — Aynı toplantıda Muvaffak Şeref, Aslan Başer Kafaoğlu, Sıtkı Eser, Ali Rıza Güney, Ali Yaşar konuşma yapmışlar mı, yapmışlarsa ne söylemişlerdir?

53 — Yön dergisinin partiyi eleştirme kumpanyasını tasvip ettiniz mi?

54 — Çaltı dergisinin eleştirilerini tasvip ettiniz mi?

55 — Yönde çıkan İlhamî Soysal'ın eleştirilerini tasvip ettiniz mi?

56 — Yönde çıkan eleştirilerden Erdoğan Başar imzalı ve yeter artık başlıklı eleştiriye tasvip ettiniz mi?

57 — Yönde çıkan ve Vahap Erdoğan imzalı yazıyı tasvip ediyor musunuz?

58 — Yönde çıkan ve E. Tüfekçi imzalı eleştiri yazısını tasvip ettiniz mi?

(Bu soruları İstanbul İlinde partiye tevcih eden tahkikat komisyonunun iki üyesi YUNUS KOÇAK ve İBRAHİM ÇETKİN, sıra Yönle ilgili sorulara geldiğinde, Yön gazetelerini uzatarak «eğer bu yazıları okumamışsanız buyrun okuyun ondan sonra cevap verin» demişlerdi.)

59 — Türkiye'de milli kurtuluş için mücadele ile sosyalizm için mücadelenin birlikte yürütülmesi gereğini kabul ediyor musunuz?

60 — Vahap Erdoğan'ın Yön'de çıkan yazısını E. Tüfekçi'nin yazdığı doğru mu?

61 — Malatya'daki ikinci büyük kongredeki konuşmaların ve sesli cereyan eden olayların tümünün dinleyici sıfatıyla orada bulunan bir şahıs tarafından bantta alınmakta olduğu farkedilince, bazı delegeler müdahale etmişler ve kongre başkanı bantta alma işine son vermiştir. Sevinç Özgüner ve Yılmaz Halkacı başta olmak üzere kongrenin başından beri beraber hareket ettikleri görülen grup delegeler bunu protesto etmişler, teypli zarın işine devam etmesini istemişlerdir. Bu olayı, kongrenin cereyan tarzının bu zat tarafından bantta alınmasına Sevinç Özgüner ve arkadaşlarının özel bir önem verdiklerinin işareti sayar mısınız?

62 — Teyp'i zati tanıyor musunuz? Tanıyorsanız nereden tanıyorsunuz?

63 — Malatya Kongresi (20-24 Kasım 1966) dan önce parti üyelerine posta ile gönderilen ve Genel Başkan ile diğer bazı yöneticileri hedef tutan imzasız mektup size de geldi mi?

64 — Malatya Kongresinden önce parti üyelerine posta ile gönderilen bu mektubun özü ve tavsiye ettiği şeylerle, Yön dergisinde çıkan bazı yazılar ve durumu tahkik konusu yapılan hizbin söz, tutum ve davranışlarıyla görüşleri arasında bir paralellik göze çarpmaktadır. Bu hususta ne dersiniz?

65 — 25.Kasım.1966 tarihli Akşam gazetesinin «Kongreden Notlar» başlıklı sü-tununda partiye alınmayan «Eski sosyalistlerin» çengel atıkları ve «Eski Topçular», «Eski Tüfekçiler», «Avcılar» adı altında hiziplerin faaliyet gösterdikleri ve ayrıca Sevinç Özgüner'in Eski Tüfekçiler hizbinin yöneticisi olduğu yazılmıştır. Aynı mealde bir yazı da 26.11.1966 tarihinde Milliyet'te yayınlanmıştır. Bu konuda ne dersiniz?

66 — Genel Başkanın teşkilâta gönderdiği birçok genelgede partiye sızmalar olabileceğini, çeşitli çevrelerden gelebilecek olan bu sızmalarla partinin tüzük ve programında açıklanan ve yetkili organlarca çizilen «Parti çizgisi» nden dışarıya çekilmek istenebileceğini önemle belirtmiş ve bu gibi sızmalara karşı partilileri uyanık olmağa ve sızmalarla mücadele etmeğe çağırmıştır. Bu alanda siz ne gibi gayret gösterdiniz?

67 — Partimiz gerek iktidar için mücadelede gerekse teşkilâti ve iç faaliyetleri itibariyle açık ve demokratik bir kuruluştur. Parti organları birbirine kademeli olarak bağlıdır ve Genel Yönetim Kurulu, Merkez Yürütme Kurulu ve Genel Başkan en yüce parti otoriteleridir. Genel Merkez dışında parti işlerinde son sözü söylemeğe yetkili herhangi bir başka makam ve merci ve bir şahıs yoktur. Siz partinin bu temel kurallarına sadık mısınız? Genel Merkezi biricik en yüce yetki merkezi olarak tanır mısınız? Herhangi bir hizip faaliyetinde bulundunuz mu?

68 — Genel Başkan, 1966 yazında Ankara İl Kongresine gönderdiği mesajda «TİP ile daha önce kurumuş olan sosyalist partiler arasında organik bağlar bulunmadığı ve bu gibi bağlar kurulamayacağı»nı belirtmiştir. Ayrıca aynı mealde olan Malatya Büyük Kongresindeki konuşmasında da aynen «TİP tarih açısından daha önceki sosyalist kuruluşların devamıdır. Ama sadece tarihî gelişmenin bir halkası olarak... Yoksa TİP ile bunlar arasında kişisel bağlar kurmağa kalkmak çok yanlış bir davranış olup, TİP kuruluşu programı, tüzüğü ve bugüne kadar izlediği politika ile bağımsız kişilikte yepyeni bir partidir. Bu noktayı ısrarla belirtmek isterim, Eski sosyalist partiler başka şartlar altında kurulmuş, başka şartlarda çalışmışlardır. Bize göre bunlar başarı ve başarısızlıklarıyla artık tarihe mal olmuşlardır. Şüphesiz bu partileri yeniden kurmakta herkes serbesttir. Fakat herhalde tarihe mal olmuş bu hareketleri denemek için TİP'in elverişli bir ortam olacağını düşünmek kesin olarak yanlıştır. Bu gibi heveslere kapılanlar varsa hevesleri kursaklarında kalacaktır. Bunun böyle bilinmesini isterim» demiştir. Genel Başkan'ın direktif mahiyetindeki bu görüş ve yargısına uyuyor musunuz? Bununla bağdaşmayan söz ve davranışlarınız olmuş mudur?

69 — Sosyalizmin halkla beraber aşağıdan yukarı kurulacağı hakkında parti çizgisi ile mutabık mısınız?

70 — Önce gerçek ve bilinçli yönetici kadrosu, ondan sonra mücadele parolası ile mutabık mısınız?

71 — Emperyalizme karşı mücadele'nin sosyalizm mücadele ile birlikte yürütüleceği hakkındaki parti çizgisi ile mutabık mısınız?

72 — Yön'ün ve Çaltı'nın eleştirileri, imzasız mektubun muhteviyatı ile sizin gerek Malatya Kongresindeki gerek öncesindeki ve sonrasındaki tutum, davranış ve konuşmalarınızla tam bir paralellik vardır. Bu mutabakatı nasıl izah edersiniz?

Sosyalist örgüt, işçi sınıfının öncüsüdür.
Ama bütün işçi sınıfı demek değildir, işçi sınıfının en devrimci, en bilinçli, en namuslu, en yetenekli elemanlarını barındıran bir örgüttür. Ancak partisinin işçi sınıfının gerçek öncüsü olabilmesi için gerçek devrimci teoriyle, bütün işçi hareketleri tarihinin kazandırdığı pratik bilgisinin ve zengin geleneksel deneylerin mirasıyla, devrim ilkelerinin bilgisiyle donanmış olması gerekir.

Sosyalist nedir? Ne d

Türkiye'de bütün demokrasi edebiyatına rağmen, anti-demokratik kanunların varlığı ve bu kanunların gölgesinde ancak sınırlı bir özgürlük ortamının bulunduğu bir gerçektir. Bu sınırlı demokratik özgürlük ortamından yararlanarak, içinde bir çok sosyalistin barınabildiği bir siyasî örgüt 7-8 yıldır varlığını sürdürebilmektedir.

Bu siyasî örgüt (TİP), elbette ki, bu söz konusu sınırlı özgürlüğün etkisinde kaldığı ölçüde gerçek bir sosyalist parti olma niteliğinden uzaklaşacaktır. Böyle bir durum gösteren, içinde bulunduğumuz dönemde, söz konusu olan, kusursuz bir sosyalist örgüt kurmak değil, mümkün olduğu kadar az kusurlu bir sosyalist örgüt kurmak, giderek kusurlarını düzeltme ve giderme yoluna gitmektir. Söz konusu olan, bu amaçla, mevcut sınırlı demokratik özgürlüklerden en geniş ölçüde, bütün imkânları kullanarak yararlanmaktır; bu arada sadece mevcutla yetinmek değil, sosyalist örgütün karşısındaki en önemli engel olan sınırlamaları etkisiz kılabilmek için, Türkiye'de tam bir demokratik özgürlük ortamının yaratılması uğruna mücadele etmektir; başta ünlü 141-142. madde'erin ve bütün anti-demokratik kanun ve uygulamaların ortadan kalkması için mücadele etmektir. Demokratik özgürlükler uğruna mücadele, elbette ki, aynı zamanda gerçek bir sosyalist örgütün kuruluş şartlarının yaratılması uğruna da müddededir.

Gerçek sosyalist örgüt nedir?

Siyasî örgütlenme alanındaki hedefimizin ne olduğunu saptayabilmek, bugünkü eksikliklerimizi açıkça görebilmek ve mevcutla yetinmek uyusukluğuna düşmemek için bunu bilmeliyiz.

Bilindiği gibi, bütün toplumların tarihi, sınıf mücadeleleri tarihidir. Bu mücadelenin organları o'na siyasî partiler, toplum sınıflarının, sınıfsal nitelikleri açıklanmış ya da gerçik ülkelerin burjuva partileri gibi açık'anmamış olsun, iktidara yönelmiş, yani amacı, temsil ettiği sınıf yararına iktidarı ele geçirmek olan siyasî örgütlerdir. Kapitalist toplumun iki karşıt sınıfından işçi sınıfının bilimsel ideolojisi sosyalizm olduğuna göre, işçi sınıfının siyasî örgütü de sosyalist bir örgüt, gerçekten sosyalist bir örgüt olmalıdır. Yalnız, ü'kemiz gibi emperyalizm'in sömürü alanı olan geri kalmış ve henüz millî demokratik devrim aşamasında bulunan bir ülkede yoksul ve küçük köylünün, köy proletaryasının devrimci potansiyelini de hesaba katmak gerekir. Yani gerçek bir sosyalist örgüt bu sınıfın da temsilciliğini üzerine almalıdır.

Zamanımızda, burjuva sınıfının devrimci-üşçilik, adam kayırma vb. burjuva partile-

millî demokratik devrim aşamasını gerçekleştirmek ve kendi esas devrimi olan sosyalist kuruluşun şartlarını hazırlamak sınıfı bütün devrimci görevlerini yerine getirebilmek için gerçek bir devrimci örgüte muhtaçtır. Bu örgüt, işçileri, iktidar uğrunda mücadele ruhu ile eğitecek, önümüzdeki millî demokratik devrim aşamasında işçi sınıfının yedek güçlerini ve müttefiklerini devrimci eyleme hazırlayacak ve ileriyeye götürecektir, emperyalizme karşı mücade- lenin en doğru çizgisini saptayacak ve devrimci eyleme öncülük görevini üzerine almak yeteneğine sahip olmaya çalışacaktır. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin millî kurtuluş hareketleri ile, öteki ülkelerin proletaryaları ile dayanışma içinde bulunacaktır. Bunları işçi sınıfının adına yapacaktır.

İşçi Sınıfının Öncüsü

Sosyalist örgüt, işçi sınıfının öncüsüdür. Ama bütün işçi sınıfı demek değildir, işçi sınıfının, en devrimci, en bilinçli, en namuslu, en yetenekli elemanlarını bünyesinde barındıran bir örgüttür. Ancak partinin, işçi sınıfının gerçek öncüsü olabilmesi için gerçek devrimci teoriyle, bütün işçi hareketleri tarihinin kazandırdığı, pratik bilgisinin ve zengin geleneksel deneylerin mirasıyla, devrim ilkelerinin bilgisiyle donanmış olması gerekir. Aksi halde işçi sınıfının yönetiminde işçi sınıfına yön vermede eksik ve başarısız olacaktır. Eğer parti, yalnız işçi ve emekçi sınıfları kit'esinin duygu ve düşüncelerinin kanalizasyonu bir kurum niteliğinde kalır, yani eylemde işçi sınıfının kuyruğuna takılır, işçi sınıfının kendiliğinden olan, anlık çıkarlarını amaç edinen sosyal hareketleri, örneğin çalışma şartlarının düzeltilmesi, ücretlerin artırılması gibi talepleri aşamazsa, işçi sınıfına öncülük edemez. Gerçek parti, işçi sınıfının ta uzaktaki geleceğini ve sınıf çıkarını görebilmek, yığınları proletaryanın sınıf çıkarları düzeyine yükseltilebilir.

Sınıf mücadelesinde, emekçi sınıfların koşulları elbette ki daha elverişsizdir ve bu yüzden mücadele çok yönlü ve çetindir. Onun için her durumu doğru değerlendirmesini bilen, devrimci uyanıklığa sahip ve emekçi yığınların çıkarı hedefini hiçbir zaman gözden kaybetmeyen bir kadro ancak işçi sınıfının öncülüğüne layık olabilir. Parti her olaya, her duruma işçi sınıfı açısından bakmasını bilmelidir. Bu da çok sağlam bir teorik eğitimi gerektirir.

İşçi Sınıfının bir parçası

Ağine bürünemez. Aynı zamanda işçi lamaz. Yani soyut bir öncülük niteli- ma parti sadece bir öncü olarak ka-

sınıfının bir parçası olarak kalmalı ve luşumuzdaki bütün nitelikleriyle ona b lanmalıdır. Parti, her bir işçi hareketi her çeşit devrimci eyleme, üyelerinin reysel ve kişisel katılmalarıyla değil, örgüt kimliğiyle arka çıkmalı ve orada v lüğünü en çok hissettirir şekilde temsil e melidir. Eğer, partili olsun olmasın yğ lara kendini önder olarak kabul ettire yor, onları politik ve moral bakımdan kiliyemiyor; ve bu yığınlar partiyi kendi örgütleri olarak, kendileri için değerli sevgi bir varlık olarak benimsemiyorla böyle bir parti işçi sınıfını yönetemez. pitalist toplumda hiçbir işçi sınıfı örgü siyasî olsun olmasın, bütün işçi sınıfı kucaklayamaz. Bunu her zaman göz ön de bulundurmamak, işçi sınıfının öncüsü işçi sınıfı yığınlarının tümü arasındaki yırımı unutmamak gerekir. Bu yığın partinin siyasî ve ideolojik önderliği çev sinde toplamak partinin başlıca göre rinden biri olmalıdır. Parti yığınlar kopmamalıdır.

İşçi sınıfının örgütlü müfrezesi

Parti işçi sınıfının yalnız öncüsü d örgütlü müfrezesi, genel kurmay Kapitalist düzende partinin görev çok ciddi ve çeşitlidir. İşçi sınıfı, müca lesini, bütün alanlarda yürütmek zorun dir. Parti, kuvvetler dengesinin, objektif sübjektif koşulların gerektirdiği anda, neğin grev'lerle mücadelesini şiddetlend bilmeli, gerektiği anda da karşı sınıfın dırısını daha zararsızca atlatabilmek güçlerini geri çekebilmelidir. Strateji taktiklerini yetenekle ayarlayabilmelidir. ancak, partinin partili olmayan milyon ca emekçiyi tam bir disiplin altında t bilecek otoriteye sahip olmasıyla m kün olur. Bunun için partinin, yığın disiplin, mücadele ruhu, örgüt ve dire ruhuyla donatması, eğitmesi gerekir halde partinin, işçi sınıfının örgütlü mü rezesi olarak da en önemli görevlerin biri yığınları eğitmek, devrimci kadri yetiştirmektir. Bir partinin gerçek so listik ve devrimciliğinin ölçütü, bu y ların eğitimine verdiği önem ve bu y sağladığı başarıdır divedebiliriz. Ama bir yalist parti parlamenter mücadelevi tün eyleminin başına geçirir, hattâ bir amaç haline getirirse, bir sürü s manevraları, oy kombinezonları pes koşarsa burjuva partilerinden hiç bir kı kalmaz.

Parlamenter mücadele

2. Enternasyonal'in oportünist pa rince parlamenter mücadele, b mücadele biçimi olarak kabul mişti. Sosyalist hareketin gerçek ve t

Örgüt değildir?

Z. Emre

İşçi sınıfı sosyalist eylemde gerçek yerini almadıkça
sosyalist örgütün yozlaşması tehlikesi
hep var olacaktır
Burjuvazinin işçi sınıfını kendi öz partisinde
yoksun bırakmak ve gerçek devrim
eyleminden uzak tutmak için
o kadar çaba harcamak boşuna değildir

dir. Gerçek bir sosyalist parti eylem alanlarının, eylem olanaklarının hiç birini ihmal etmez. Nitekim, Lenin, parlamenter mücadeleyi reddedenleri de «sol-sosyalistler» diye adlandırarak eleştirmiştir. Ama parlamenter mücadele, gerçek sosyalist bir örgütün eylem biçimlerinden biridir, biricigi değil. Gerçek sosyalist örgütün birinci görevi işçi ve emekçi yığınlarını örgütlenmek, eğitmek, bilinlendirmek, işçi hareketini ve devrimci eylemi yönetmektir. Bir örgütün gerçek eyleme ve parlamenter eyleme verdiği önemin oranını gerçek parti yönetimi ile parlamento grubunun ilişkilerine bakarak anlayabiliriz.

Eğer bir partinin parlamento grubu aynı zamanda parti yönetimi görevini de üzerine alıyorsa partinin esas ve başlıca görevi parlamento sınırları içinde kalmaktadır. Oysa parti önderliği, bütün parti eylemini bir bütün halinde denetleyen ve yöneten bir merci olmalı, parlamenter mücadele de bu yönetime bağlı eylem alanlarından biri olmalı ve partinin de en üst kademedeki önderleri parlamenter mücadele ile doğrudan doğruya ilgilenecek vakti bulamamalıdır.

Örgütlenmenin en üstün biçimi

Parti işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir ama tek örgütü değildir. İşçi sınıfının, kapitalizme karşı mücadelesi için zorunlu olan daha bir çok örgütleri vardır: Sendikalar, kooperatifler, fabrika komiteleri, kadın birlikleri, basın, kültür Jernekleri, gençlik örgütleri, vb. Bunların çoğu parti üyesi değildir. Bazıları partiye katılırlar ya da Partinin bir ko'u olurlar. Bütün bu çeşitli ve eylem alanları değişik örgütler arasında tek yönetimi ve ahenkli bir eylem birliğini sağlayacak olan sosyalist partidir. Bir kere gerçek sosyalist parti, bu partisiz örgütleri yönetecek yetenekteki işçi sınıfı önderlerini içine alır. Sonra, parti bu önderleri yetiştirecek olan en iyi okuludur. Ve parti, kendi eylem tecrübesi ve otoritesi ile işçi sınıfı mücadelesini santralize edecek ve işçi sınıfının, partiye bağlı olmayan örgütlerini, parti ile organik bağları olan örgütler haline getirecek tek güçtür, işçi sınıfı örgütlenmesinin en üstün biçimidir.

Özellikle ülkemizde, Amerikalıların kurdukları ve CIA yetiştirmesi sendikalar karşısında sosyalist bir partiye düşen görev çok büyüktür. İşçi sınıfının gerçek temsilcisi olmaktan uzak, işçi sınıfı ve sosyalizm davasına yabancı bir takım işçi aristokrasininin bağrına basan ve işçi ve emekçi yığınlarıyla bunlar kanalıyla ilişki kuran bir parti kendi kendini — yani sosyalist olma niteliğini, işçi sınıfının partisi olma niteliğini — reddediyor demektir. Anlığı söz konusu değildir artık. Onun için

önderleri bu tutumu her zaman yermişler- laşılacağı gibi yazımızın başından beri gerçek bir sosyalist örgütten bahsediyoruz. Sosyalizmin bilimini reddeden bir parti yönetimine elbette ki sözümüz yok.

İşçi sınıfı hizmetinde bir araç

Ama, sosyalist parti işçi sınıfının en üstün örgütlenme biçimidir, proletaryanın ve işçi sınıfının öteki örgütlerinin yönetici ilkesidir diye sosyalist örgütü bizatihi bir amaç, kendi kendine yeten bir güç olarak a'mamalıdır. Sosyalist parti işçi sınıfının elinde ve son tahlilde işçi sınıfının çıkarlarının hizmetinde bir âlet bir araçtır. Parti, işçi sınıfının iktidarı ele alması, bu egemenliğini sağlamlaştırması, genişletmesi ve sosyalizmin kuruluşu için gereklidir. Karşıdaki güçlerin büyüklüğü, kararlılığı ve çok yönlülüğü, bütün işçi sınıfı güçlerinin ve bütün devrimci hareketin güçlü bir elde merkezleştirilmesini, bu da merkezî bir örgütün varlığını zorunlu kılar: «Milyonlarca ve on milyonlarca insandaki alışkanlık gücü en korkunç güçtür. Devrimci mücadelede çelikleşmiş bir parti olmadan, işçi sınıfı içinde namuslu olarak ne varsa onun güvenini elde etmiş bir parti olmadan, yığınların ruh halini gözlemesini bilen ve bunu etkileyebilecek güçte bir parti olmadan işçi sınıfı mücadelesini başarı ile yürütmek imkânsızdır.»

Disiplin ve özgür tartışma ortamı

Evet, birliğiyle, disipliniyle güçlü bir parti olmadan işçi sınıfı mücadelesini yürütmek imkânsızdır. Ama böyle demir gibi bir disiplin de, dilek ve irade birliği olmaksızın partinin bütün üyeleri arasında birbirini bütünleyen bir eylem birliği o maksızın gerçekleşmez. Bu demek değildir ki, parti içinde fikir çatışmaları ihtimali ortadan kaldırılacaktır. Tersine, disiplin, eleştiriyi, özeleştireliyi ve fikir çatışmalarını öngörür. En iyiyi, en doğruyu bulmak için serbest ve demokratik bir tartışma ortamının yaratılması zorunludur. Parti disiplini «körü körüne» bir disiplin, parti üst kademelerinin emirlerine körükörüne bir boyun eğiş değildir. Disiplin işçi sınıfı davasına bil'ncle ve isteyerek boyun eğmeyi önerir, çünkü ancak bilinçli bir disiplin her duruma karşı koyabilen, gevşemeyen demir gibi bir disiplin olabilir.

Demokratik Merkezîyetçilik

Gerçek sosyalist örgütün kuruluşu ve organlarının teşekkülü tam bir demokrasi havası içinde yapılmalıdır. Yarı en geniş alt kademelerden yukarıya doğru serbest seçimle. Bu işlemlerde ku-

rine özgü yöntemlere yer verilmemesi gerekir. Partinin her üyesi eylem gösterme tartışmalarına katılma o'nağına eşit olara sahip bulunmalıdır. En namuslu, en yetenekli, en fedakâr elemanlar yönetime katılma kâdâ bulunmak olanağından alakonuldukları takdirde partinin yozlaşması kaçınılmaz olur. Gerçek sosyalist örgüt demokratiktir, herkes fikrini, hiçbir baskıya uğramadan, elbette ki işçi sınıfı yararına olan fikrini, söyleyebilmelidir. Eğer sosyalizmin biliminden ışık alıyorsa, ileri geleceğinin fikrine rağmen fikrini söyleyebilmelidir. Sosyalist örgüt aynı zamanda merkezîyetçidir (Demokratik merkezîyetçidir). Yani partinin yönetim organ'arı aşağıda yukarıya doğru seçilir. Karar alınana kadar herkes fikrini korkusuzca (?), partiden atılma tehdidiyle karşı karşıya bulunmadan söyler. Ancak, karar alındıktan sonra azınlık çoğunluğun kararına uyar. Karara katılmış olsun ya da olmasın her üye çoğunluğun kararını kendi kararı bilince ve bütün içtenliğiyle savunur ve uygular. Onun için de merkezî bir genel yönetim zorunludur. Bu yönetim fraksiyonlara me'dan vermemek üzere dilek ve irade birliğinin parçalanmamasına, disiplin gevşemesine gözcülük etmelidir. Yalnız bu gözcülük, partiyi özel çiftlikleri gibi görünümüne yöne'tmiş olan yöneticilerin, parti üyelerinin eleştirilerini, özellikle bilimsel temelli önerilerini, yönetici kadroda bulunmanın sağladığı güçle uygunsuz ve ilergeri suçlama'arla susturmak demek değildir. Hele sosyalist bir örgütte ihbar - düman sınıfa, burjuva sınıfının iktidarına polisine ihbar - ve gerçek dışı suçlamalar yaygın bir hâle gelince, o örgütün yönetim burjuva anlamında bile ciddi olma niteliğini yitirmiş demektir. Bu gibi davranışlarla tarih boyunca, gerçek devrimci bir teoriden yoksun, teoriye bağlılıktan uzak oportünist partilerde görüyor hep. Teori pratik sosyalist partiler için birbirini tammamlayan, biri olmadan öteki bir anlam taşımayan ve kısır kalan iki konudur. Felsefimsiz, doğru eylem olmaz. Eylemsiz, gerçek devrimci teori gelişmez ve zenginleşmez. Bütün parti üyelerinin yönetime katılabilmesi, yönetim hakkında fikir söz sahib; olabilmeleri için parti politikasının — eğer varsa — bütün yığınlara özetilmesi gerekir. Bunu da düzenli bir parti yayını sağlayabilir ancak. Çeşitli nedenlerle bir araya toplanmış, ideolojik, bilimsel bir temel üzerinde anlaşmış olmayan yönetici kadronun karşılıklı eleştirile suçlamaları, muhalefetleri de bir anlamda susturuyor. Bugün uzlaşmaz görüşlerin, yığın işçi hareketini yozlaştırma yolunda yoldan niden kol kola karşımıza çıkmalarına şaşmamak gerekir.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

sosyalist örgüt nedir? ne değildir?

Z. Emre

Zararlı Elemanlardan Temizlenme Güçlenmedir.

İşçi hareketini ve sosyalist örgütü yozlaştıran bu elemanlar çeşitli kökenlerden gelebilirler. Yerimiz bu konuyu genişletmeye elverişli değildir. Ama devrimci bir partiye ve onun üyelerine düşen görev partiyi bu bozguncu, tutucu ve oportünist elemanlardan temizlemektir. Küçük burjuva sosyalizminin hatta hümanizminin hâkim olduğu, özellikle teorik yetenekten ve devrimci dürüstlükten yoksun bir kadro, işçi sınıfının davasına yararlı olamaz. Böyle elemanların, parti içinde ideolojik mücadeleyle yenilgiye uğratılacaklarını sanmak yanlıştır. Proletarya partileri, gelişmek ve kuvvetlenmek için oportünistlerden, reformistlerden, daka bir sürü işçi sınıfı davasının yabancı unsurlardan temizlenmelidirler. Bu arada şunu da belirtmek doğru olur ki, sosyalizm aslında işçi sınıfının davasıdır. Ama proleter kökenli olmayan, özellikle aydınlar, diyalektik ve tarihi materyalizmi içtenlikle benimseyerek kendilerini işçi sınıfı davasına adanmışlar, ve o sınıfa katılırlar. Bunları gerçek sosyalist sayabiliriz. Beri yandan sosyalizmin en bilinçli, en devrimci, en sağ-

lam temeli işçi sınıfı olmakla birlikte işçi sınıfı içinden bu bilince ulaşmamış, işçi sınıfının tarihi görevini kavramamış olanlar, satılmış olanlar, burjuvazinin artıdeğerle beslediği sendika ağaları vb. çıkarılabilir. Bunlara da, elbette ki, sosyalist diyemeyeceğiz. Ama bu, gerçek sosyalist örgütün temel dayanağının işçi sınıfı olduğu kuralını bozmaz. İşçi sınıfı sosyalist eylemde gerçek yerini almadıkça sosyalist örgütün yozlaşması tehlikesi hep var olacaktır. - Burjuvazinin işçi sınıfını kendi öz partisinden yoksun bırakmak ve gerçek devrimci eylemden uzak tutmak için o kadar çaba harcaması boşuna değildir. - Bu da gene dönüyor işçi sınıfının eğitilmesine ve devrimci eylem içinde bilinçlenmesine dayanıyor. İşçi sınıfını bu olanaklardan yoksun bırakmaya çalışanlar ve buna âlet olanlar işçi sınıfının, emekçi sınıfların dostu olamazlar. Böylelerinin işçi hareketinden uzaklaştırılması gerekir. Bunların, ve kesin bir devrimci tutumu benimsemeyen liderlerin partiden uzaklaştırılması, hareketi zayıflatmaz, tersine güçlendirir. Arınmış, yepyeni, taptaze bir güç ortaya ve tarih tekerleği bu güçten yana dönmektedir.

Bundan bir süre önce Tabii Senatör Haydar Tunçkanat'ın açıkladığı casusluk raporunda, zamanın Hava Kuvvetleri Kumandanından (Orgeneral İrfan Tansel) kazanılmış bir adam olarak, yani raporu yazan Amerikan ajanının açısından kazanılmış bir adam olarak söz edilmekte ve zararsız hâle getirilecek olan kimselerin bir listesi sunulmaktaydı, Tabii Senatör'lerden bir kısmı bu tasfiye listesindediler. Aradan aylar—yıllar geçti. Tunçkanat'ın açıkladığı rapor unutuldu. Ama ne tuhaftır ki, o ünlü listedeki kimseler, ya daha ilımlı bir tutumu benimsediler, ya da darbelendiler. Hiç deği'se kendileriyle uğraşıldı ve hâlen de uğraşılmaktadır.

Biz, beş Tabii Senatörün dokunulmazlığının kaldırılması yolundaki Senato kararını gazetede okuduğumuz zaman, bu raporu hatırladık. Ve dokunulmazlığın kaldırılmasının bahanesi olarak İrfan Tansel'in ihbarının ileri sürülmesini ilginç bulduk.

Tabii Senatörlerin dokunulmazlığının kaldırılması haberi, bize çok daha yakın geçmişteki bir olayı da hatırlattı: AP kongresinin aldığı «yeni husumet andı» niteliğindeki Anayasayı değiştirme kararını...

M. Mimoğlu

Bir yandan, Türk toplumunda ileri-geri nitelikte bir dönüm noktası olan 27 Mayıs'ı yapanlar yıllarca bekletilmiş tozlu tahkikat dosyalarıyla Adalet önüne sevkedilmekte; öte yandan, 27 Mayıs'ın somut bir sonucu olan ve Türkiye'de demokratik özgürlük ortamının yaratılmasında ileri bir adım sayılması gereken 1961 Anayasasına sataşmaktadır. Bu iki olgu, birbiriy'e sıkı sıkıya bağlıdır. Emperyalizm - İşbirlikçi sermaye - feodal müttegallibe üçlünün politika alanında baş temsilcisi olan AP'nin karşı-devrim çizgisini inatla ve pervasızca izlemekte olduğu besbellidir. Amaç, 27 Mayıs'ın izlerini silmektir.

27 Mayıs, tam bilinçli olmasa da, A-

gayrı millilerin milliciye darbesi

Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerinin ihanet yolunda gidişlerine «dur» diyen bir Kemalist çıkıştır. 27 Mayıs, Millî bir güç olan asker-sivil aydın zümrenin komprador - feodal ağa takımını gerilediği bir dönemdir. Yani, millî bir gücün, gayrı-millî bir güce karşı başarısızdır. Tüm milliciler bunu böyle bilmekle ve 27 Mayıs'ın izlerini silme yo'undaki çabalara karşı durmakla yükümlüdürler.

TOPRAK (ÖYKÜLER)

Âfet Muhteremoğlu

Toprak hem kapitaldir, paradır, kazançtır, hem de yerleşilen köydür, kasabadır, kenttir. Toprak, Anadolu insanının karşısında bir insan gibi canlıdır. Onunla ve onun için uğraşılır, savaşılar. Yaşama odur, onunla ve onun uğruna sürer.

Dağıtım: Ge - da.

(T. S. 120)

AYDINLIK
sosyalist dergi

2. Sayı Çıktı

TİP'deki Gelişmeler - R. LUXEMBURG, Alman Emperyalizmi ve Osmanlı İmparatorluğu - H. KIVILCIMLI, Genel olarak Sosyal Sınıflar - MUSTAFA SUPHİ, Türklüğün İstikametleri. Ş. ALPAY Devrimci Teorik Eğitim - M. GÜN, Asya Üretim Tarzı Üzerine.

Dağıtım: GE-DA Abone adresi: P.K. 100

Cebeci — Ankara

Sağın tutucu, gerici ve sömürücülüğüne karşı, Sol'da cepheleşmiş olan ileri güçler, devrimcilik zihniyetinde ve kurtuluşçuluk azminde birleşmelidirler. Tam bağımsız Türkiye'nin ve demokratik, lâik, halkçı düzenin yolu Mustafa Kemal devrimciliğinden geçer.

yürüyüş ve devrim üzerine

Kadri Kaplan

Bu başlık altında değinmek istediğim konu, Samsun yürüyüşü ile Devrimin kavramı ve stratejisidir. Şüphesiz ki ayrıntılı olarak değil, sadece genel hatlarıyla...

Bilgiler eylemde doğrulanır. Yeni eylemler, düzeltilen bu yeni bilgilerle başlar. Zan nederim ki, Samsun yürüyüşü de bu kuramı doğruladı. Sosyalist olan ve olmayan unsurlarıyla güçbirliği yapan Devrimci kanat, bu yürüyüşten üzgün, fakat daha bilgili, daha gerçekçi olarak çıktı. Sözleşme dışına çıkmanın kırıcı olduğu anlaşıldı. Sektarist sloganların toplayıcı olmadığı - hiç değilse bazı koşullar altında - görüldü. Eyleme güç verme yerine, «Hareketi kapma» düşüncesinin güçsüzlük doğurduğu, acı da olsa, tadıldı. Burada hangi kanadın daha hatalı hareket ettiğine değinmiyeceğim. Ancak şu kadarını açıklamak zorundayım ki, yürüyüşün esprisi, hedefi sloganları önem'i noktalar halinde ve belirgin yönleriyle daha başlangıçta kararlaştırılmış, bunların dışına çıkılmıyacağı ısrarla belirtilmişti. Yürüyüşün diğer mensupları gibi, FKF temsilcilerinin de, bu hususu gerekli ölçüde b'dikleri muhakkaktır. Zira durum, yürüyüşe katılmak üzere, organizatörlerle aradıkları temaslar sırasında, FKF mensuplarına, hiç bir kuşkuya meydan kalmıyacak şekilde açıkça anlatılmış, başka hiçbir düşünce ve davranışın bahis konusu olamayacağı kesinlikle belirtilmişti. Bu faaliyet, yürüyüş sırasında da aralıksız devam etmiş baştan saptanan esasların değiştirilmesinin gereği olmadığı üzerinde ısrarla durulmuştur.

Bunları bir yana itip de «Proleter devrimciliği şöyledir» «küçük burjuva reformisti zaten böyledir» gibi, peşin ve şimdilik gereksiz yargılara varmak, dağıtıcılık olur. Eğer kendi içersinde tutarlı kalabilseydi, ne şu partinin, ne de bu kuvvetin, yürüyüşü engellediği vehmine düşülmeyecekti. Gerçekten de yürüyüş, karşı hiçbir davranışla engellenmeyecek şekilde güçlüydü. Esaslardan ayrılarak itimatlılık havası estirmeye baş'adıktan sonradır ki, karşı düşünce ve davranışların etkinliği artmıştır. Yoksa binler sel gibi Anıt-Kabir'e akması, Ata'nın huzurunda, devrimci ruha yeni bir coşkunluk katması işten bile değildi.

Olayları bir yönüyle görmenin, diyalektik düşünce tarzına tamamen aykırı düşüştüğünü belirterek bu konuya son vermek istiyorum. Ve diyorum ki, (ideolojide tutarlılık) arandığı kadar, (eylemde dürüstlük) kavramı üzerinde de durulmalıdır. Ve de inanıyorum ki, üzücü biten bu olayın gerçek yönü, yani ders alınacak yönü, ağır basacak ve Devrimci güçler daha zindeleşmiş, daha kitleleşmiş olarak güçlü bir dinamizme yöneleceklerdir.

Şimdi biraz da devrim üzerine... Sırası gelmişken, önce şu «reform» ve «ıslahatçılık» sözlerine bir göz ata'm. Bilimsel an-

lamaları bir yana, aktüel kavramları üzerinde durmakta yarar vardır bu sözcüklerin.

Devrimin sınırsız cüreti ve tükenmez enerjisi yanında, reformun sınırlı dinamizmi ve perakendeci niteliği gözden kaçmıyor. Bir tomurcuktan açışın, bir çekirdekten oluşun gelişmesi ve dinamizmi yok onda... Reformda, temelden, özden yeni bir doğuşun heyecanını bulamazsınız.

Hele ıslahatçılık ... Reformun gö'gesine sığınmış silikliği ayan beyan ortada iken, iddiacılığına ne demeli? O, bir çaresizliğin son basamağı gibi geliyor insana... Tarihsel gelişme çizgimiz ne açık bir tablo çiziyor gözlerimizin önüne... İttihat-ı Terakki reformculuğu, tanzimat ıslahatçılığı karşısında böbürlenirken, her ikisi de, Mustafa Kemal Devrimciliğinin doruğuna ne kadar uzakta bulunuyorlar. Reformculukla devrimciliğin birbirini tamamlıyan yanları elbette vardır, fakat ıslahatçılıkla asla...

Şimdi biraz da devrimin mahiyet ve niteliği üzerinde duralım. Diya'ektik materyalist anlayışa göre devrim, bir üretim biçiminden bir başka üretim biçimine geçmedir. Bu aynı zamanda, sosyal sınıfların durumunda da kesin bir değişikliği anlatır. Bu anlatımdaki doğru'uk payı büyük olmakla beraber, o'nun, devrimci zihniyeti kısırlaştıracak bir kalıpcılığa dökülmesi zararlıdır. Elbette ki diya'ektik de bunu teyid eder. Aksi halde, mekanizmin tek yönlülüğü ve şekilciliği ağır basar, olaylara şaşkınlıkla bakmak kısırlığı kendisini gösterir. Tutarlılık kavramını, şekilciliğin sistematığı ve kalıpcılığı ile bir tuttuğumuz zaman, skolastik kaçınılmaz olur. Öz olsun, şekil olsun, zorlu ve köklü büyük değişikliklerde daima bir devrim niteliğinin bu'unduğu kabul edilmelidir. Bu değişiklikler, sadece üst yapıya ilişkin gibi gözükseler bile... Bir üretim biçiminin belirlediği ideolojik yapı ve bunun kurumları, zorla değiştirilip, yerine başka bir ekonomik temelden geçişmiş ideolojik görüşler ve kurumlar kondu mu, bu yapılan iş, düpedüz devrimdir. Zira, bir bütünlük bozulmakta, yeni bir kuruluş doğmaktadır. Yapının sağlamlığı, tutarlılığı gibi hususlar ayrı bir tartışma konusudur. Yapılan iş, özünde bir devrimdir ve «karşılıklı etki» ilkesi açısından düşünülürse, bu hareket, alt yapıyı da etkileyecek ve sosyal bünye, bir dönüşüme girecektir.

Bir örnek gerekirse, Mustafa Kemal kurtuluşçuluğunu izleyen Atatürk Devrimleri (ya da devrimi) böyle olmuştur. Bu devrim sadece, bir şekiller ve kurumlar alış veriş o'arak görülmemelidir. Gine diya'ektik düşüncenin zorunlu bir yönü olarak, Cumhuriyet Devrimlerinin özünü, biçimini ve tepki niteliğini, daha önceki yapılarda ve oluşumlarda aramak gerekir. Bu devrimlerin tarihsel gelişme çizgisinde bulunup bulun-

madığı, elbetteki geniş şekilde araştırılmadır. Ancak, zor'u bir çağ değiştirme hareketi olduğu, gün gibi aşikârdır. Ve henüz bu değişikliğin içinde bulunuyoruz. Kanıma göre, sosyalist düzen fikrinden geniş şekilde esinlenerek, ekonomik temelde çok daha sağlam ve tutarlı hareket mümkündür. Bu sağlam ekonomik temelle, devrimsel nitelikli üst yapı reform'arını uyumlulaştırma yolunda gösterilecek çaba, zannederim ki, güçlü bir sosyal yapıyı gerçekleştirebilirdi. Devrimlerin bu yönü açık kalmıştır.

Yarım yüzyıllık denemelerden yararlanarak, Cumhuriyet Devrimlerine, geçerli ve gerçekçi bir yorum kazandırmak, yeni kuşak'ara düşmektedir. Mustafa Kemal kurtuluşçuluğunun ve devrimciliğinin, en ileri ve modern bir toplum düzeninin yolunu açacak nitelikte ve yeterlikte olduğu kabul edilmiştir. İlk ulusal kurtuluş savaşının öncüsü ve dalgalanan bayrağı olan bu güçlü atılış, aynı zamanda, köhneleşmiş kurumların gürültülü yıkılışını da temsil eder. Uygulamadaki aksaklık ve sonuçtaki üzüntüler, elbetteki, devrimci zihniyetin yüceliğini ve kurtuluş azminin asaletini gölgelememelidir. Sağın tutucu, gerici ve sömürücülüğüne karşı, solda cepheleşmiş olan ileri güçler, bu devrimcilik zihniyetinde ve kurtuluşçuluk azminde birleşmelidirler. Tam bağımsız Türkiye'nin ve demokratik lâik halkçı düzenin yolu, Mustafa Kemal Devrimciliğinden geçer. Uygulama yöntemi ve sonuçlar hakkındaki görüşler saklı kalmak üzere, ister istemez buna, **ulusal demokratik devrim** diyebiliriz. Gerçeklerin ve koşulların zorladığı yöndür bu, Mustafa Kemal Devrimlerinin teorik bir tabandan ve doktriner bir yapıdan yoksun oluşu, onun, kurtuluşçuluk ve devrimcilik zihniyetinin ve geniş cephe stratejisinin önemini azaltamaz. İşte bunun içindir ki, ülkemizin tarihsel koşulları, kendi kurtuluşumuza ve kendi devrimciliğimize dayanarak, ileri bir düzene yol almanın gereğini ve gerçeğini bize gösteriyor. Anayasa ile bağdaşmayan sakatlıklarla malûl, bugünkü fiili düzenle mücadelenin etkin yolu, bu olsa gerektir. Bir taraftan emperyalizmle ve işbirlikçileri ile olan ulusal çekişki, diğer taraftan vatan'daşın toprakla, aracılıkla, tefecilikle ve din sömürücülüğü ile ilişkilerinden doğan çekişkiler, ancak böyle bir mücade'e stratejisi ile çözülebilir.

Hedefi yukarıda belirtilmiş olan bu mücade'le kazanılmadan, sosyalist düzen tartışmasına öncelik tanınmanın, ne derece yararlı ve geçerli olabileceği iyice düşünülmelidir. Bununla beraber her zaman sosyalizmden yeterli ölçüde yararlanmanın gerekliliği de as'â unutulmamalıdır.

(Geçen sayıdan devam)

Yine belirtelim ki, bazı akıllılar en devrimci sloganları atarak boykot yapmayı devrimci mücadelenin en iyi bir biçimi sanmaktadırlar. Bu çok yanlıştır. Öğrencinin somut sorunlarını ortaya atmadan, hele onun kesin desteğini kazanmadan, onu ilk elden düzene karşı çıkaracağını sanmak safdilik olur. Böyle davrananların tutumu, devrimci mücadeleye zararlı olmuştur.

Ama biz A.Ü. Fen Fakültesindeki boykotta bu yolu izledik. En basit sebeplerle de olsa yola koyulduk. Ne yapacağımızı biliyorduk. Öğrenciler arasında uzlaşmaz çelişkiler yaratmadık. Ama boykota fiili gücümüz ve doğru tahlillerimizle ve bunları hiç çekinmeksizin savduğumuz içindir ki, öncülük görevini başardık. Öğretim üyelerini karşımıza almadık. Onlara yukarıda açıkladığımız incelememizi anlattık. Üniversitede, yüksek okullarda ve tüm eğitim öğretim kurumlarında genel bir buhran olduğunu kabul ettirdik. Sonradan bu gerçek, öğretim üyelerince basın yoluyla tüm halka açıklandı. İlk aşama böyle oldu. Üniversite senatosuna isteklerimiz ulaştı. Bu anda boykotumuz 13. günündeydi. Diğer fakülteler boykotlara son verdiler. Yalnız kaldık. Senatodaki tutucu güçleri bu defa yenemedik. Ama sonunda kesin zafer gerçekleri savunularındır.

Boykotumuzda gördük ki, bilinçsiz öğrenciler, başarısızlık nedenlerini yönetmeliklerde görüyorlar. Bu hem doğru hem yanlıştır. Doğrudur, çünkü başarı belirli

şartlarda gerçekleşir. Başarının sosyal, ekonomik şartları yoktur. Yani yönetmelikdeki başarıyı sağlayacak şartlar öğrencide yoktur. Bundan dolayı başarısız kalmıştır. O halde bu haksızlığı tamir için ona yeni sınav hakları gerekir.

Yanlıştır. Çünkü yönetmeliklerde bir takım tavizlerle hafifletme yine sonuç alıcı olmaz. Aldatıcıdır. Başarının mutlak şartı sosyal ve ekonomik şartlardır.

O halde soruna yönetmelik açısından bakamazdık. Bakmadık da. Ama sağcı ve tutucu öğrencilerle bu alanda çatıştık ve herhalde sonunda biz galip çıktık.

Boykotlar sonunda baştan beri koyduğumuz temel isteklerimiz şunlar oldu:

- 1 — Demokratik Üniversite: Üniversite yönetimine bütün unsurların katılması, öğrenci ve asistanların yönetime katılmaları.
- 2 — Eğitimde köklü reform: Özünü yurt gerçeklerinden almış bir eğitim, programı, amacı: İhtiyaca göre eğitim.
- 3 — Özel okulların devletleştirilmesi.
- 4 — Tam gün çalışma.
- 5 — Üniversiteye mali özerklik.

Bütün bunlar öğrenci, öğretim üye ve yardımcılarımızın çoğunluğunca benimsendi ve desteklendi.

Şimdi Aralık ayındayız. Ve tüm öğrenim kurumlarında, hattâ polis kolejlerinde bile şu yada bu şekide bir çadırı vardır. Bu, hareketin genel plâna eriştiğini gösterir. Ve bu olgu da bize şunu öğretiyor: İsteklerimiz öyle sadece kendi meslek menfaatimiz değildir. Ülkemizin menfaatleridir.

Sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

Sosyalist örgütlerin en önemli niteliklerinden biri bünyelerinde eleştiri ve öz-eleştiriye geniş yer vermeleridir.

Örgüt içinde eleştiri, örgütü her zaman can'ı tutan, güçlendirmeye yarayan bir silâhtır. Fikirlerin çarpışması tartışılan konuya berraklık, yanlış anlama ve yanlışlıklara son verir. Özellikle çarpışık bir durumda en doğru eylem çizgisinin saptanmasına yardımcı eder. Her örgüt üyesi görüşülen konuyu hiç değilse kendi kendisi ile tartışma'ı; her konuda belirli bir düşüncesi ve tutumu olmalıdır. Fikrin yukarıdan empoze edilmesini beklememelidir. Bu ilginin de sonucudur aynı zamanda. Belirli bir teorik seviye gerektirdiği gibi bu seviyenin yükselmesine de yardımcı eder. Yalnız sosyalist örgütte eleştiri'ler tek amaca, emekçi sınıfların ve devrimci eylemin doğrultusunda en doğru çizgiye varma amacına yönelmelidir.

Eleştirilerin, kişilerin kişilere ya da örgüte karşı kişisel saldırıları biçimini alması küçük-burjuva bireyci iğidir. Bundan şiddetle kaçınmak gerekir, bazı halde de eleştiriler örgütün içinde değil de dışında yapılır. Bu da yanlış ve devrim-

Eleştiri- Özeleştiri

ci dürüstlüğe uymayan bir davranıştır. Yalnız, örgüt üyesinin bu yanlış davranıştan korunabilmesi için kendi örgütü içinde serbest tartışma ve eleştiri ortamını da bulması gerekir. Çeşitli baskılarla susturulan bir örgüt üyesi, zorunlu olarak, bu baskının öteki kurbanlarıyla dayanışma kurmak zorunda kalacaktır.

Öz-eleştiri bir günâh çıkarma, sadece özür dileme niteliğinde olmama'ı, altında içtenlik gösterisi ile kolay affa uğrama kurnazlığı yatmamalıdır. Öz-eleştiri, işlenen hataların, yanlışların derin bir tahlilini yaparak nedenlerini ortaya koymak, on'ardan ders almak, o hataları tekrarlamamak üzere ders almak amacını gütmelidir. Hataları önleyemiyen, bir sorumluluk ve ciddiyetsizlik niteliğine bürünen bir öz-eleştirin hiç bir anlamı ve yararı yoktur. Ve hatalardan ders alındığı da yalnız gözü yaşlı sızlanma'arla, pişmanlık beyanlarıyla değil, gerçek devrimci çizgiyi izleyen doğru bir eylemle ortaya konur.

Gençliğin Stratejisinde Yanılgılar

Celâl Soycan

Bir toplumu oluşturan sınıf, tabaka ya da zümrelerin devrim karşısında tutum ve görevlerini incelerken soyutlamalardan kaçınmak ve meseleyi o toplumun önündeki devrimci adım açısından ele almak gereklidir. Aksi takdirde devrimci nitelikte bir zümreyi devrimdeki doğal sınırlarının dışına taşırmak için zorlamalar yapmak, parçalayıcı ya da kör itilimci bir pozisyona düşmek olur.

Toplum bilim açısından bir sınıf olojisinden yoksun olan gençlik, değişen ülke koşulları gereği, devrim karşısında değişik görüntüler alır. Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu Millî Demokratik Devrim aşamasında gençlikteki potansiyel tümüyle devrimci yönüne kana'ize edilebilir niteliktedir. Bunun için de şu önemli gerçeği gözden kaçırmamak gerekiyor: Bugün topluma hakim aktüel baş çelişme politik değişimlerle ortadan kalkacak nitelikte değildir. Türkiye'nin içinde bulunduğu total demokrasî ortamında ekonomik doktrin tartışmaları, hakim çelişme karşısında sol gevezelikten başka bir şey olmuyor. Bugün sorun şu veya bu ekonomik doktrinini uygulama değil; şu veya bu ekonomik doktrinini uygulayabileceğimiz TAM BAGIMSIZ VE DEMOKRATİK bir toplum yaratılma sorunudur. Toplumun serbestçe atılıp gelişmesini engelleyen emperyalizme yani dış bağı, ve de feodalizme yani iç bağı devrimci potansiyeli tek bir yumruk halinde indirebilmeme sorunudur.

Gençlik önemli bir kısmı itibarıyla küçük burjuvaziden gelmez. Onun bu niteliği hakim ideolojisini yansıtır. Bugün gençlik tüm olarak devrimci saflara katılabilir ve toplumun en aksiyoner zümresi halinde on yılların şartlanmasını kısa zamanda silkip atabilir. Bu konuda gençliği dar kalıpların içine almaya çalışmak, ısrarla küçük politik oyunların içine çekmek; ondaki doğal aksiyon yeteneğini kısıp çıkarlar uğruna susturmak demek olur.

Gençlik değerlendirmeleri politik konjonktürün dışında yapmak durumundadır, gençlik şu ya da bu sınıftan kesin olarak yandaşı olamaz; çünkü toplumumuzun içinde bulunduğu devrim aşamasının niteliği, sınıfsal çelişmeleri ikinci plâna düşürmektedir. Örneğin gençlik; emekçi sınıfları iktidara hazırlamak gibi bi'imsel olmayan ve zümre yapısına uymayan bir görevin sınırları içine sıkıştırılmaya çalışılırsa, bu hem toplumumuzun doğal akışıyla çelişir, hem de giderek gençlikte zararlı iç çelişmelere yol açar. Bugün gençlik emperyalizm ve feodalizmin karşısında bi'inçli olarak kenetlenmek ve toplumun diğer devrimci güçlerine politik didişmeye girmekten ışık tutmak durumundadır.

Bugün devrimci gençliğe düşen en önemli görev budur ve gençlik bu görevin bilincine vardığı anda her türlü oportünizmin üstesinden gelecektir.

Bir devrimcinin anısına

Che'nin gerilla birliği,
prensipten bakımdan ve de gerçekte
uluslararası bir güç olmasına rağmen,
çekirdeği oluşturanlar Bolivya'lılardı.
Birliđin eylemleri
Lâtin Amerika halkının
kahramanlık tarihine geçmiştir.

Bolivya'da Che'nin kumandasındaki onbir aylık gerilla mücadelesi ve bu mücadelenin yarattığı kahramanlık örneği, Bolivya'nın ve onun da ötesinde, tüm Lâtin Amerika'nın kurtuluşu için yeni bir aşamadır.

Che'nin gerilla birliği, prensipten bakımdan ve de gerçekte uluslararası bir güç olmasına rağmen, çekirdeği oluşturanlar Bolivyalılardı. Birliđin eylemleri Lâtin Amerika halkının kahramanlık tarihine geçmiştir. Bu tarihin en dokunaklı sayfalarından biri, 26 Eylül 1967'de, bir dağ kenti olan La Higuera yakınlarında yazılmıştır. İşte burası, kurtuluş mücadelesinin en güçlü savaşçılarından biri, Roberto Coco Peredo'nun, diğer gerillâcılardan Julio ve Miguel ile birlikte toprağa düştüğü yerdir. Bir kez daha Bolivya toprağı, Lâtin - Amerikan kanı ile sulandı. Dökülen kanlar, Bolivya'nın emperyalizme karşı ikinci kurtuluş savaşında, diğer tüm devrimciler için vazgeçilmez bir antın içilmesine yol açmıştır.

BİR DEVRİMCİNİN BİYOGRAFİSİ -

Coco olarak tanınan Roberto Peredo Leigue, Bolivya'nın kuzeyindeki El Beni bölgesinde, Trinidad kentinde, 23 Mayıs 1938'de doğdu. Beş çocuklu bir ailenin dördüncü evlâdıdır. Kendisinden bir yaş büyük olan ağabeyi İnti Peredo, hâlen, Bolivya Ulusal Kurtuluş Ordusunun başıdır.

Coco ve kardeşleri, dağlık - ormanlık bir bölge olan El Beni'de büyüdüler; doğanın sert koşulları, devrimci karakterlerini yoğurdu. Daha ilk gençlik çağlarında, Coco, düşüncelerini paylaşan İnti ile birlikte, ihtilâlcî, militan eğilimler gösteren siyasal eylemlere giriştiler.

DÜZELTME

Orta sayfada yayınladığımız «Sosyalist örgüt nedir? Ne değildir» başlıklı yazıda bazı tertip hataları olmuştur. Bu hataların aşağıdaki şekilde düzeltilmesi gerekmektedir. Düzeltir, özür dileriz.

1. sütünün son satırı yerine 4. sütünün son satırı gelecektir.
1. sütünün son satırı ise 5. sütünün son satırı olacaktır.
2. sütunda 4. ile 5. satır'ar yer değiştirecektir.
2. sütünün son paragrafının 1. satırı, 3. satırla yer değiştirecektir.
5. sütünün ilk satırı 4. sütünün başına gelecektir.

Geçen sayımızın başlığında, Sayı 57, yanlışlıkla Sayı 54 olarak çıkmıştır. Düzeltir, özür dileriz.

El Beni'deki öğrenci örgütünün bir üyesi olarak, Marksist düşünceye ulaşan Coco, bu bölgede Bolivya Komünist Partisi (BKP) örgütünün kurulmasına önyak oldu. 1953'de, ailesi La Paz'a göç edince, burada da, Genç Devrimciler Birliği'nin kuruluşu için çaba gösterdi. İlk kez, 1954'de, İnti ile birlikte tutuklandılar. Birkaç yıl sonra, serbest bırakılmasını izleyen günlerde, El Beni'ye dönerek, avcılık ve çobanlıkla uğraştı. Dođa ile içiçe bu yaşam, onun ilerideki, güçlü gerilla savaşçısı fiziğini oluşturdu. 1959'da tekrar La Paz'a yerleşen Coco, geçimini sağlamak için tezgâhtarlık, daha sonra da taksi şoförlüğü yaptı. Bu sıralarda evlendi ve üç çocuk sahibi oldu.

BKP'nın devrimci niteliğini yitirmesi, İnti ve Coco'nun, kurtuluşu gerçekleştirmek için, yeni ve Lâtin - Amerikan özelliklerine uyan doğru bir yöntemin saptanmasını gerektirdi. 1963'de, devrimci çabalarını, bir gerilla ordusunun kuruluşuna yönelttiler; eyleme geçtiler.

COCO VE CHE

Coco, Bolivya gerilla örgütünün hazırlanmasında çok önemli bir yer taşır. Nan-

cahuazu'da, lojistik karargâhı meydana getirenlerin arasındadır.

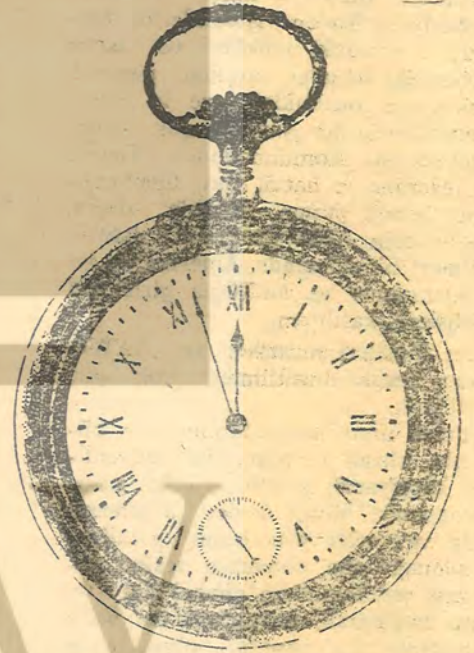
Coco, hayatını adadığı ülküsü uğrun-da, yılmaz ve yorulmak bilmez bir çalışma gücüne sahipti. Açık sözlü ve neşeli oluşu, kendini izleyenlerin sayısının artmasında, önemli nedenlerden birisidir.

Che ile aralarındaki sevgi ve saygı, birlikte geçirilen mücadeleli aylar süresince gelişme olanağına kavuştu. Ünlü günlüğünde, Che, Coco'nun bu mücadeledeki rolüne sık sık değinmiştir. Günlüğün sayfaları, Peredo kardeşlerin başarılarına tanıklıktır. Silâhlı devrim mücadelesi, artık bugün, bu iki isimle birlikte yürütülecektir: Coco ve Che... Devrimci ülküler, savaş ve ölümleri, adlarını birbirlerine kenetlemiştir. Tarih ve dünyanın bağımsızlık için çarpışan halkarı, onları daima anacaktır. Ve anılarını yaşatılmak, onlara karşı borçlarını ödemek için, Bolivya'nın devrimci halkı ve onun temsilcisi, Bolivya Ulusal Kurtuluş Ordusu, silâhlı mücadeleye, «TEKRAR DAĞLARA DÖNECEĞİZ» diyerek hazırlanmaktadır.

Çeviren: Behzat TANÇ

OKURLARA

- * PTT ile abone olan okurlarımız posta makbuzlarının arkasına açık adreslerini ve hangi sayıdan itibaren abone olduklarını yazmayı lütfen unutmasınlar.
- * İkinci yılda eski makbuzlar tamamen hükümsüzdür. Bu makbuzlardan elinde olan varsa, bunları gazete adresine göndermelerini önemle rica ederiz.
- * Yeni yılda aboneler için 3 parçalı, sair gelirler için 2 parçalı makbuzlar kullanılmaktadır.
- * Hazırlanmakta olan Birinci Cilt (ilk 52 sayı) idarehanelerden alanlar için 50.— liradır. Taşradan istenirse posta masrafı aynı şekilde ilâve edilir. Ciltler hazır olduğu zaman hemen ödemeli olarak göndermemizi isteyen okurlarımız şimdiden sıraya girebilirler.

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışın-

EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLAN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1. kat 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

(Basım: 60326/121)

Bölge komutanlıklarını ellerinde bulunduran ülkeler, en son anda kendi başlarına karar alma şanslarını kullanarak savaş felâketinden sakınmak yolunu seçebilirler.

Bütün kuvvetlerimiz

NATO emrinde olduğu ve İzmir'deki komutan da Türk olmadığına göre, bizim böyle bir şansımız da yoktur.

NATO

Ahmet YILDIZ

Yaygın bir tartışma konusu olan NATO'ya katılıştaki durumumuz, katılış şeklimiz, NATO'nun bugünkü niteliği, bu anlaşma karşısındaki durumumuz ve ABD ile ilişkilerimiz gereği gibi değerlendirilmeden gerçeklere uyan bir kaniya ulaşılamaz.

Bir dehşet dengesi içinde bulunan süper devletlerin birbirlerine karşı tutumlarını, nüfuz bölgeleri ile ilgili davranışlarını ve öbür ülkelerin bağımsızlıklarına gösterdikleri saygı derecesini açığa vuran türlü davranışlarını hesaba katmadan, yürütülecek bir dış politikanın başarı şansını olamaz.

NATO'nun kuruluşundan bu yana, uluslararası ilişkilerde tanık olduğumuz büyük gelişme ve değişimleri görmezlikten geçerek, NATO'ya beslenen aşırı güven ya da NATO'ya giriş yoluyla altına sokulduğumuz müthiş ipotekleri düşünmeden, bu örgütün derhâj çıkış istekleri gerçeklere uymaz.

Ekonomik güçlükler, sosyal dengesizlikler ve iç politikadaki yüksek gerilimli çatışmalarla tüm bir bunalım içinde iken, Stalin'in saldırganlığına hedef olan Türkiye'ye karşı ABD'nin uzattığı yardım elini sıkın politikayı yermek güçtür. Hele, o dönemde, Amerikan komuoyundaki insancıl ülkü belirtileri, Rusya'ya karşı yükselen övgüler (Stalin'in bizden istediklerine karşı ABD'nin o zamanki tepkileri ve hatta başka yerlerdeki ödünler karşılığı pazarlık konusu olmaması olasılıkları) ve iç yeterliliklerimiz, böyle bir yardımı çok çekici hale getirmişti. Komünistinden (Yugoslavya....) faşistine ve hattâ Batı düşmanlığını yaşam felsefi yapan Mısır'a değin, birçok devletlerin ABD yardımını istekle benimsedikleri bir dönemde, Amerika ile iyi ilişkiler kurmamızı ve NATO'ya girişimizi yeren görüşlere katılmam.

Fakat bu ilişkileri kurarken ve NATO'ya girerken, ileride düzeltilmesi çok güç hatalara düşüktük.

Yardıma umut bağladığımız bir büyük devletle, ulusal savunma ve güvenliğimizi de kapsıyacak şekilde, bütün sırrarımızı paylaşmak, bütün devlet kapılarını ona açmak ve devlet yönetimini etkiliyecek her olanağı ona cömertçe teslim etmek ve uzak geleceğimizin güvenliğini de yabancılara bağlamak, Atatürkçü dış politikadan korkunç bir sapma olmasından başka, bizi bugünkü kötü duruma getirmiştir. O büyük politik hataların ve yanlışların akılla savunulur bir yönü yoktur.

Gerçekten, ikili anlaşmalar yoluyla, kabul ettiğimiz yargı kapitülasyonu, gümrük bağımsızlığı, PTT rezaleti, ihtilâl girişimlerine karşı ABD'nin hükümetimizi koruması (1959 Mart anlaşması ile, dolaylı saldırılara karşı hükümetimizi savunma), topraklarımızda kurulan üslerin egemenliğimizi gölgeleyecek statüde olma-

sı ve silahlı kuvvetlerimiz için, bizim yapabileceğimiz donatım bi'e (matraya değin) dıştan ikmalî gibi sayısız densizlikleri politika sanan bir akılsızlığın, ya da kimi özel amaçlara hizmetin kurbanı oldu Türkiye.

İkili anlaşmalarla düşürüldüğümüz bu acıklı durumu yanı sıra, NATO'ya giriş şeklimiz de çok daha büyük ayıplarla doludur. NATO'da her bölgenin komutanlığını en büyük silahlı kuvveti bu örgüt emrine veren ülke üzerine alırken, biz bunun tam tersi olarak İzmir'deki Kh'da bir Amerikalı komutanı uygun bulduk. Tümgeneral (geçici korgeneral) emrine Türk orgeneralini sokmaktan sıkılmadık. Bütün kuvvetlerini NATO emrine veren tek üye olarak, patrona sadakatta en ileri gittik. Bütün askerî sırlarımızı, bize düşmanlığı yaşam felsefi yapan Yunanistan'a da teslim ederken, onun bize karşı böyle davranmasını isteyecek cesareti gösteremedik. Bütün donatımı NATO'dan almaya güvenerek, taşıma su ile dönecek bir değirmenin vereceği güven içinde, askerî sayıymızı paydos ettik. (Zamanın en üstün nitelikli Rayn Metal toplarını yapan sanayimiz vardı.) Komutanlarımızı, kargahadaki Yzb., ya da Bnb'dan çekinir hale sokan bir tutumla, subaylarımızın gururunu incitmekte bir sakınca görülmemiştir. T.C. Genel Kurmay Başkanı'nı bir Amerikalı tümgeneralin arkasından yürütmeyi, konukseverlik saydık. Bu arada, aramızdaki kuvvet dengesinin bozulmaması için, Karadeniz kıyılarımızı korumakla görevli denizaltılarını Yunanistan'a verilmesine ses çıkarmadık. 1918 Wilson'unu John-son adı ile 1963'de karşımıza çıkaran bu politikadan çok zarar gördük. Verilen askerî donatımın mü'kiyetini Amerika'da kalması ve bunların NATO dışında herhangi bir savunma sorunumuz olamayacağını sanan bir rehabet içinde, ABD'nin gölgesinde uyurken, 27 Mayıs'la başlayan uyardımlara karşın, hâlâ uyanmak istemiyenlerimiz, Kıbrıs buhranı çıkınca üzerlerine dökülen buzlu su ile uyandılar.

Kimi çevrelerin hâlâ sıkılmadan savunduğu bir dönemde, Türkiye NATO'nun bir ileri karakolu diye övülürken, yetkililerimiz gururdan dört köşe oluyorlardı. Bir ulusu, öbür ulusların ileri karakolu sayan (yani onlar için ölüme göze alan ve savaş sonunda kalanlarımızı onların gelip kurtarmasına umut bağlayan) ve kendi meşruluk dışı iç politikalarına karşı, İç Hizmet Kanunu'nun verdiği görevi yapacak orduyu ABD'nin baskısı altında tutmak isteyen bir politikanın adını söylemeye okurlarına olan saygım engeldir.

Tüm bağımsızlık (İstiklâl-i Tam), kayıtsız şartsız ulusal egemenlik, anti-emperyalist, anti-kapitalist ve efendi ulus... sloganlarıyla, bütün ezi'en uluslara kurtuluş yolunu gösteren Atatürk'ün Türkiye'sini bu hale sokanlara saygı besleyenlere ve onla-

rın artıkları olmaktan gurur duyanlara....

Biz NATO'ya girerken hiç bir taviz vermek durumunda değildik. Kore'de 8, Amerikan ordusunun yokolmadan kurtarmak için verdiğimiz binlerce şehit, NATO için aranan bir ulus olduğumuzu dünyaya göstermişti. Bağdat Paktı gibi, büyük emperyalistlerin çıkarlarına âlet edilecek bir örgüte katılacağımıza (sömürmelerine vasıta olacağımıza) ve bu yolla onların niyetlerini maskeleyeceğimize söz verdik. Bunlara karşı taviz'er isteyecek yerde, hiç bir onurlu hükümetin vermeğe yanaşmayacağı tavizleri kabul ederek NATO'ya girdik.

II

NATO Güvenliğimizi Sağlamıyor artık

Zamanla NATO o hale geldi ki, güvenliğimizi sağlamadığı bir yana, bizim için büyük tehlikeler yaratmaktadır.

1957'den sonra (Rusya Sputnik atıp ABD'ne ulaşacak silah yaptıktan sonra), NATO'nun kabul ettiği oynak karşılık (Flexible Response) stratejisi döneminde, Amerika'dan başka üyelerin güvenliği temel kaygı olmaktan çıkmıştır.

Gerçekten, bu yeni stratejiye göre, Rusların kullanacağı silâhlara karşılık ABD de silah kullanacak ve yapılacak duraklamalarda pazarlıklara girişilecektir. Anlaşmaya varılmazsa savaş sürdürülecektir.

Savaşta Amerika dışındaki NATO ve Rusya dışındaki Varşova Paktı üyelerinde denenecek savaş güçleri pazarlıklardaki başarıyı sağlayamazsa, tırmanma yoluyla, en son evrede, süperler birbirine saldırıya geçeceklerdir. Bu suretle, sürdürülecek savaşlarda paktların gözden çıkarılabilen ülkeleri yıkılma ve yokolma pahasına devletin pazarlığı sürdürülecektir. Bu kobay stratejisinde, süperler birbirlerine saldırmadan savaş bitebilir. Süperlerin birbirlerini yokedecek güçte silâhları bulunduğundan, gözden çıkarılabilme sırasına göre, öbür üyeleri birer kobay gibi kullanmak suretiyle, tırmanma stratejisini uygulayacaklardır. Böyle bir savaşa katılacak ülkeler, başlangıçtan kobay, ya da kurban olmaya razı olmuş demektir. NATO ve Varşova paktları içinde tek müslüman ülke olan Türkiye de, bir numaralı kobay adaydır elbette.

Bütün kuvvetlerimiz NATO emrinde olduğu ve İzmir'deki komutan da Türk olmadığına göre, takviyeli alarm verildikten sonra, ya da «baskın savunma plânları» uygulanacağı zaman, kontrolümüz dışında, Türkiye bir savaş alanı haline gelir.

Demek oluyor ki, NATO içinde savaşa girdiğimiz takdirde, ABD ve Rusya hiç savaşımadan, ya da en sonunda savaşmaları halinde, Türkiye'nin yokolmasını göze alıyoruz. Bizden yana olan süper devlet kazanırsa, savaş sona erince, kalanlarımızı

kurtaracak ve yıkılan ülkemizi onarmaya yardım edecekmiş... Yokolmadan daha kötüsü olamayacağına göre, savaşa katılmamız en fena hareket biçimidir. Rus -ABD savaşına katılmak bizim için iftihar anlamını taşır.

Artık, «barışta var savaşta yok» sayılması gereken NATO'nun hiç bir üyesinin tüm bir savaşa girmeyeceğini, zorlansa da, bu ölçüde bir tehlikeyi göze almayacağını söylemek kâhinlik sayılmaz.

Süper devletlere kobaylık yapacak ya da devlere kurban olmaya razı olacak herhangi bir devletin bulunabileceğini sanmam. Bunun içindir ki, bölge komutanlıklarını ellerinde bulduran ülkeler, en son anda kendi başlarına karar alma şanslarını kullanarak, savaş felâketinden sakınmak yolunu seçebilirler. Bizim böyle bir şansımız da yoktur. ABD'nin saldırıyı tanımlaması da değişmiştir. Başlangıçta, NATO sınırlarını aşan her hareket saldırı sayılırken, şimdi bir veya iki Avrupa devletin hayatı çıkarlarını bozan ya da NATO savaşının başarısı için vazgeçilmez sayılan bir yerin düşman eline geçmesi saldırı sayılmaktadır. Başta Baş K. olmak üzere yapılan açıklamalar, Türkiye'nin bu tanımlamaya girebileceğini göstermektedir. M+90 da ancak, NATO'nun bize yardıma gelebileceğine ve ilk gün bizim gibi ülkelerin müthiş bir yıkıma uğrayacağına göre, bize

verilen güvence şu olmaktadır:

«Merak etmeyin, cenaze törenimize geleceğiz.»

Bu durumda NATO'dan derhal çıkalım demek akla yakın gibi geliyor, fakat bu hareket gerçeklere uymaz. Bütün savaş sanayiimizi paydos etmiş, uçaktan, gemiden, matraya değin, donatımımızı ABD'den almış ve bunları NATO için kullanmayı, aksi halde geri vermeyi kabul etmişiz. Böyle bir anlaşmayı imza etmişiz. Milyarlarla dış borç altına girmişiz, ve her borçlu olduğumuz kuruluşta ABD baş roldeler.

Bu ölçüde ağır askeri emonomik ve siyasal ipotekler altına girdikten ve yurdun en kritik yerlerini yabancı işgaline verdikten sonra, «NATO'dan çıkıyorum, ya da ABD ile olan anlaşmaları tanımıyorum» demek çok güçtür. NATO'dan çıkmak, ya da ABD ile anlaşmaları bozmak yerine, sokulduğumuz ipoteklerden kurtulmayı ve kendi donatımımızı kendimizin yapmasını sağlamalıyız. Bu türlü bir politikaya engel olacakların niyetleri açığa çıkacağından, anlaşmalar karşısındaki durumumuz kuvvet kazanır. Hukuken kusurlu halde olmayız. Çoğunluğu elinde bulduran Adalet Partisi, NATO'dan çıkmak istemediğine göre, onun hükümetinin de böyle bir politikaya kendiliğinden yönelmesi beklenemez.

Bugünkü en önemli sorun bu durumu halkoyuna anlatmak ve iktidarı da belirttiğimiz politikaya yöneltmeye çalışmaktır.

Yemlenenler

Behzat AY

Y. Z. Bahadırın'ın «Türkiye'de Eğitim Sorunu ve Sosyalizm» adlı kitabının 114. sayfasındaki şu iki paragrafı birlikte okuyalım:

«Amerikalıların el attığı bir yerde, «Basılı Eğitim Malzemeleri Hazırlama Merkezi» olmuştur. Basına adı «Amerikan Çiftliği» olarak geçmiş olan bu merkezde bir formalık kitabın baskı kâğıdı hariç, yazarlık, ressamlık ücreti 25 bin liraya malolmuştur.

Resmî oku ve dairelerde görevli kişilere yazar ve editör adıyla asıl maaş ve ücretleri dışında 2.500 - 5.000 lira aylık ücret ödenmiştir. Ve böylece bu yerler bir «adam kayırma», daha doğrusu «adam susturma merkezi» haline getirmiştir.»

Bir formalık kitabın yazarlık ve ressamlık ücreti 25 bin lira... Ülkemizdeki telif ücretlerinin yanında astronomik bir rakamdır bu... Hem de bir formalık kitap için. Biri söylese veya yazsa inanmazdım buna. Fakat araştırma ürünü olarak piyasaya bir kitap sürmeye karar veren bir insanın asılsız haberleri, rakamları yazamayacağını tahmin ediyorum. Eğer bir yanlışlık veya fazlalık varsa ilgililerin açıklaması gerekir.

Acaba bu para kendi bütçemizden mi verildi? Kendi bütçemizden verildi ise, «devlet malı deniz yemiyen domuz» ahlâksızlığına uyarak ödiyen sorumlular kim'erdiler? Bu parayı alan üçkâğıtçılar kimlerdir? Bunlar şimdi nerededirler?

Bu para Amerikalılar tarafından ödenmişse ve ödeniyorsa, onların Amerikalılara hizmetleri neler olmuştur? Bir başka anlamda işbirlikçilerdir, bun'ar... Ve bunların da mimlenmeleri gerekir...

Resmî okul ve dairelerde görevli kişiler asıl maaşları dışında yukarıdaki ikinci paragrafta yazılı 2.500 - 5.000 lira maaşı almışlar mıdır? Almışlarsa hangi yasaya veya yönetmeliğe göre almışlardır? Ve de ödenmiştir? Bu paraların kaynağı nereden?

Aynı kitapta 1965 ten sonra iki yıl içinde 1000 civarında öğretmenin kıyımına uğradığı yazılıyor. Bu 1000 civarında öğretmenler az maaşlıydılar. Bu kadar az maaşla kış-kıyamette yüzlerce ve bazıları binlerce kilometrelik çetin yolculuklara katıldılar. Çoluk - çocuklarından ayrı kaldılar. Kurdukları aile düzenleri bozuldu. Gene de direndiler... Öğretmenlikten ayrıma zorunda kalanlar oldu...

Bu öğretmenler «Amerikan Çiftliği» adı verilen merkezlerde yemlenselerdi «kıyım» a uğramadıkları gibi, aldıkları paralarla ev - mev sahibi de olurlardı. Yemlenmediler... Direndiler. Elbette bir gün gelecek YEMLENENLERDEN hesap sorulacak... Hatta YEMLEYENLERDEN DE! Nitekim böyle hesapların az da olsa sorulduğu zaman'ar olmuştur.

SOL

YAYINLARI

V.İ. LENİN

Ulusların Kaderlerini Tâyin Hakkı

(Millî mesele; Uluslar ve Sömürgeler meselesi) 7,5 Lira.

C. DARWIN

İNSANIN TÜREYİŞİ

(Evrim teorisinin kurucusu Darwin'in dilimizde ilk eseri. Bilgi zincirinin önemli bir halkasını yüz yıl sonra kültürümüze aktaran bu eser, insanın türeyişinin bilimsel açıklamasını vermektedir), 12,5 Lira.

- Bu mevsim yayınladığımız öteki kitaplar:
- NE YAPMALI?: V. İ. Lenin. 10 Lira.
- FELSEFE İNCELEMELERİ: Marx, Engels, 7,5 Lira.
- İLKEL TOPLUM, KÖLEÇİ TOPLUM, FEORAL TOPLUM, Zuberitski, Kerov, Mitropolski: 10 lira.
- Önümüzdeki günlerde çıkacak iki kitap:
- CIA, VIETNAM'DA PASİFİKASYON VE DÜNYA İŞÇİ HAREKETLERİ: (Bu kitapta gazeteci David Welsh'in, Amerika'nın şimdiki Türkiye Büyükelçisi Mister Komer'in işkence uzmanlığını yaptığı pasifikasyon hareketini yerinde inceliyerek hazırladığı yazısı ile Amerikalı gazeteci George Morris'in CIA ve dünya işçi hareketleri arasındaki ilişkileri inceleyen kitabı birarada verilmiştir), 7,5 Lira.
- TÜRKİYE SOSYALİZMİ VE SOSYALİZM, (Muzaffer Erdost'un TİP Genel Başkanı Mehmet Ali AYBAR'ın, «TÜRKİYE SOSYALİZMİ» adlı makalesi ile «DÜNYA İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ» ilkesinin yanlış olduğuna dair görüşünü eleştiren yazıları). 7,5 Lira.

(T.S. 122)

Hür dünya diktatörlüğü

Kitap

İRAN

Ali YETİM

Acı gerçekleri belgelerin ve tarih olaylarının ışığında ortaya çıkaran, bir yandan da Amerika'nın Vietnam konusundaki titizliğinin ve inadının anlamını açıklayan bir kitap. Bir defa ele alındı mı bitirmeden bırakılmayan kitaplardan biri.

İkinci Dünya savaşından sonra emperyalist gücün başına geçen Birleşik Amerika Devletleri, kendisine ve kendi kampına bağlı olanlara Hür Dünya diye pek şatafatlı bir isim yakıştırmıştır. Dünya politika pazarının düzenbazları basınla, radyo ile ve her şeyle bu adı tutturmuş ve bütün dünyaya yaymıştır. Rousseau'nun Toplum Sözleşmesi çayırında otlatılan uluslar ve halklar bu yutturmacanın arkasında yatan eşkiyalığı daha yeni yeni anıya başladılar. Hür Dünya yaylağının çobanları, yani emperyalist ülkeler, yünü, sütünü, derisini, etini ve kanını sömürdükleri sürüye, yani sömürge, yarı sömürge, geri kalmış, az gelişmiş denilen ülkelerin halklarına özgürlük, egemenlik yalanı arkasında bu ada sığınarak istediklerini yapıyor ve yaptırıyorlar. Kendilerinin başa geçirttikleri vatan hainleriyle sözleşmeler imzalayıp o sözleşmelerden çekip ahyorlar. Eğer bu ülkelerden leşmelere dayanarak ülkenin varını yoğunu biri bir gün bu sömürüye karşı çıkmak cesaretini gösterirse başına belaların en büyükleri yağdırılıyor.

«Batının Hür Dünya kavramından ne anladığını incelemek için İranın bir örnek olarak ele alınmasını teklif ediyorum» diyor Bertrand Russell, «Batıdaki yurttaşların, verdikleri vergilerin ve kurdıkları orduların, bütün dünyada tiranlığı ve yoksulluğu desteklemek için kullanıldığını araştırmaya başlayacaklarını ümit ediyorum... Eğer yarı İran'da ulusal bir ayaklanma olursa, Birleşik Amerika İran'ın «özgürlüğünü», insan hayatı bakımından en büyük fedakârlıkları göze alıp işyancıları bastırma yarışarak, Vietnam'da olduğu gibi savunacak mı? Bu soruya verilecek cevap, Amerika'nın ve batının insanlarına Hür Dünya gerçeğini anlatmada göstereceğimiz başarıya bağlıdır.»

Evet, işte Bahman Nirumand da, hür dünya gerçeğini anlatmak için, ama yalnız Amerikanın ve batının insanlarına değil, belki bütün dünya insanlarına anlatmak için, yaptığı incelemenin başına B. Russell'in yukarıdaki sözlerini koymuştur.

Sömürge, yarı sömürge, geri kalmış, az gelişmiş gibi sınırları iyice belirlenmemiş deyimleri ele alarak işe başlayan yazar «Üçüncü Dünya» ya da değinerek, bunun ekonomik değil politik bir kavram olduğuna işaret ettikten sonra şunları yazıyor:

«Bu kavram... iki ayrı dünyanın daha bulunduğunu ortaya koyar. Bunlar, zengin bir hür dünya ve zengin bir komünist dünyadır. Her ikisi de, yer yüzündeki yoksul ülkelere hiç benzemedikleri için birbirlerine her zamankinden daha çok yaklaşmışlardır. Zengin ve yoksul gibi ölçütler yerine, batı ve doğu, endüstri ve tarım devletleri, kapitalist ve sosyalist ekonomi biçimi gibi daha kullanışlı ayırım belirtilerini ortaya koymak isteyen insan, bugün bu üç dünyadan hiç birinin coğrafi ya da politik sosyal bakımdan kesin sınırlarla belirlenmiş bir karaparça meydana getirme-

diğine, bunların sınırlarını daha önce meydana gelmiş blokların ve ittifak sistemlerinin çizdiğine dikkat etmelidir. Bundan dolayıdır ki bugün Rusya ile Çin, aynı sınırların ardında değildirler. Güney Afrika Cumhuriyeti, Afrikalı komşularının yanında değil, Batı Avrupanın yanındadır. Çoğu zaman da bu devletlerde hükümet ve yüksek tabaka hür dünyanın yanında olduklarını yüksek sesle haykırırken, halk yığınları aynı ölçüde üçüncü dünyadan sayılırlar. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Bantularını, Güney Vietnam'da Vietkong, İran köylülerinin sözcüleri için söz konusu olan budur.»

Bu çeşitli ülkeler arasından inceleme konusu olarak «..... İranın model rolü oynaması, varılan sonuçların öteki az gelişmiş ülkelere ve kalkınma yardımının her türlü süne sınırsızca uygulanabileceği kanısına götürmemelidir... Ancak temel sonuçlar öteki az gelişmiş ülkeleri de ilgilendirir. Bir çok farklılıklara rağmen, az gelişmiş ülkelerin sosyal yapısı, politik, ekonomik ve psikolojik durumu genellikle aynı sonuçlara götürür.

«Bu ülkelerin büyük merkezleri, derinliğine kökleşmiş, böyle bir benzerliği ancak gösterirler... Her Cadillac'ın karşısında bir eşek arabası, her vilanın karşısında bir düzine kerpiç kulübe, Hilton otellerinde ve eğlence yerlerinde yumuşak halılar üzerinde dolaşanlara karşılık, günde on dört saat çalışan çocuklar da vardır.

«Bütün bunların derinliğinde üçüncü dünyanın öteki iki dünyaya karşı durumu yansıtır. Toplumu meydana getiren, dünya görüşü, dince inanç ve etnik kaynaklı karşıtlıklar değildir. Yoksul ile zengin arasındaki temel karşıtlık toplumu ikiye ayırır. İki bölümün çıkarları birbirine ters orantılıdır. Bir bölümük var olan toplumsal düzenin korunmasını düşündüğü, batılı sanayi ülkelerine yaslanmak ve onların yararlığına yaklaşmak istediği halde, öteki bölümük yüzlerce yıllık iktisadi bağımlılığın ve toplumsal baskıdan sıyrılmaktan başka bir şey istemez; ama bu arada belli bir sistemi de örnek olarak düşünmez.»

İran büyük bir ülke, şu sayıları bir daha hatırlayalım: İran 1 milyon 621 bin Km. kare, Türkiye'nin iki, Fransa'nın üç mislin den daha büyük, İranda 23, Türkiye'de 32, Fransada 49 milyon kişi yaşıyor. İranın taşı toprağı altın, yerden petrol de fıskırıyor, zengin bir ülke, halkı çalışkan, merd, yiğit, «Yüzlerce yıllık yabancı egemenliği boyunca, dışardan zorla kabul ettirilen bir dine ve yabancı dillerde işlem gören uzun bir yönetime rağmen, İran halkı kendi kültürünü ve dilini korumasını bilmiştir. Her defasında kendisine zorla verilen şeyin özünü almayı, kendi değerleri ve gelenekleri ile bunu kaynaştırarak, yabancılaşma yerine, bu süreçten iki yanı bir zenginleşme meydana getirmeyi başarmıştır.»

Bu büyük ülke, bu dünyanın en ince dilin konuşan, büyük ozanlar, büyük sanatçılar yetiştiren ulus «Musaddık'ın iktidar

süresi, 1951 — 1953, dışta tutulursa, yabancı egemenliğinden henüz kurtulmayı başaramamıştır.»

Ülkenin yakın tarihinde önce bir kumandan, sonra başbakan ve en sonunda şah olarak başa geçen Rıza Pehlevi, şim- «Türkiye'de Atatürk'ün yaptığı gibi bir dizgi reformlar gerçekleştirdi. Bunlar... sü-

dikinin yabası, reklı bir düzelmeye götüremeyecek kadar yüzeyde kaşıldı... Şah, kadınların peçe taşımalarını, din adamı olmayan erkeklerin turban ve ulusal giysiye bürünmelerini yasakladı. Yıllık dinsel bayramların süresini 23 güne indirdi, din adamlarının nüfuzunu kırdı, soyadı kullanılmamasını emretti ve fransız örneğine uygun bir yeni anayasa kabul etti... Ancak bütün bu reformar ikinci derecede önem taşıyor, hiç bir ürün vermiyordu. Çünkü toprakların yeniden dağıtılması ve feodal toplum yapısının değiştirilmesi gibi ana göreve el atılmadı. Tersine Rıza Şah, istimlaklarla siyasal muhaliflerini sürme ve ortadan kaldırma yoluyla ülkenin en büyük feodal efendisi oldu, yıldan yıla daha çok diktatörlüğe kaçan bir egemenlik kurdu.»

İranın bugünkü dramı Musaddık'tan sonra İngiltere'nin elindeki sopanın Amerika'nın eline geçmesiyle başlamıştır. B. Nirumand, bütün belgeleri iyice elden geçirerek Amerikanın İrana nasıl girip yerleştiğini bir bir açıklıyor. Emperyalist saldırının bütün yönleri bu sayfalarda ortaya çıkıyor. Amerika İran petrollerine ortak olduktan sonra Amerikan gizli servisi elemanlarının ve asker uzmanların çabalarıyla ikiyüzlü kişilik yeni bir ordu kurulmuştur, silahlar gıcır gıcır Amerikan silahlarıdır, bu orduya 60 bin kişilik gizli servis adamı, 33 bin kişilik polis de eklenmelidir. Bu kuvvetin ne amaçla hazırlandığı olduğunu B. Nirumand, bir Amerikalının ağzından aktarıyor.

«Tanınmış Amerikalı gazeteci Walter Lippmann, İran sorunumuz başlığı altında, Amerikanın İran'daki askerî yükümü üzerine şöyle yazıyor: İran silahlı kuvvetlerini yetiştirmek için bu ülkede 900 kişilik bir askerî kurul bulunduğumuz bir sır değildir... Rejimin asıl dayanağı ordudur. Rejimi ayakta tutmak için ordu gereklidir ve ordu rejimi yıkabilecek durumdadır... İran'da bizim askerî yardımımız dışarıya değil içeriye dönüktür. Stratejik ve taktik özellikte değil, siyasal, iç politik özellikte taşır... İran ordusunu bir Rus işgarni önlemek için kurduğumuz saçmadır ve Şahın desteklenmesi için gerekli parayı vermesi yolunda Kongreye yapılan rica ile ilgili sembolik bir laftır... İranı desteklememizin asıl nedeni, muhtemel bir dünya savaşında taşıdığı önem değil, Şahın bizimle dost olan hükümetini ayakta tutmaktır.»

Acı gerçekleri belgelerin ve tarih olaylarının ışığında ortaya çıkaran, bir yandan da Amerika'nın Vietnam konusundaki titizliğinin ve inadının anlamını açıklayan bir kitap. Bir defa ele alındı mı bitirmeden bırakılmayan kitaplardan biri.

Nuri İyem, son yıllarda yaptığı halka dönük çalışma'larıyla halkının türküsünü söylemektedir. Dik duruşlu, başları yazmalı portreler, icabettiği zaman emperyalizmin önünde baş eğmemiş, bitmez tükenmez savaşlara er yetiştirmiş çileli Anadolu halkının içinden kopup gelmiş yüzlerdir.

Nuri İyem'in birkaç yıldan beri sürdürdüğü çalışmalarla çok tutarlı bir yola yöneldiği kanısındayız. Taksim Belediye Galerisinde açtığı son sergiyi görenler bu kanımıza katı acaklardır.

Bir sanatçının belli bir dünya görüşü, olaylara bir bakış açısı olması gereklidir, düşüncesi N. İyem'in sergisinde daha da inandırıcı oluyor. Fokur fokur kaynayan dünyadaki olaylara ne yönden bakacağını, durmadan gelişen durumları ne türlü değerlendireceğini bilmiyen bir sanatçının yaptığı, hayaj gücüne, fanteziye dayanan işlerin boşlukta kalışı, hafifliği yanında, bilinçli bir sanatçının işlerinin ağırlığı, inandırıcılığı daha bir güven veriyor insana.

Sanatçı gibi önemli bir kişinin bu kavga-da yan tutması, yapıtlarıyla soyulan, horlanan çoğunluğun yanında yer alması, çok, çok önemli. Halk öteden beri sanatçıya çok inanmıştır. Onun söylediği türkü halkın kendi türküsüdür. Sanatçı ona biçim verip ortaya çıkartmış kişidir. Halkın sözcüsüdür. Halkın temiz, içten duygularına dayanarak gelen sanatın sıcaklığı, kavrayıcılığı yanında, saraydan gelen sanatın resmiliği, soğukluğu her iki kademede yaşayan kişilerin yaşam'larının yansımalarından gelir. Halka duyulan sevgi ve samimiyet sanat düzeyinden sıcak ışıklarla yansır bize. Türkülerdeki sıcaklık ve kavrayıcılık, ezilen, horlanan halkın, haklı olanın içtenlikle yansımış sesi olduğu gibi; halktan gelen sanattaki basit, sade güzellik ve sıcaklıkta yine haklı olanın, ezilenin bütün baskılara karşın su yüzüne çıkmış pırıl pırıl insan sevgisidir. Bu içten sevgiye dayanan sanatın sıcaklığını, içtenliğini sırf fanteziye dayanan sanatta bulmak güçtür.

İyem'in sergisi, sanat hayatımızda önemli bir olay. Avrupa sanatının temsilcileri, Türkiye müessesileri olduklarını ilân eden sanatçıların bulunduğu toplumumuzda

N. İyem gibi önemli bir sanatçının, trükaja ve fanteziye dayanan çalışmalara sırt çevirip, kendi toplumunu, birikte yaşadığı kişileri tuallerine sokarak sanat yapmaya kalkması gerçekten önemli ve ağırlığı, tutarlılığı olan bir davranış. Batı'ya, batıdaki burjuva toplumlarının en seçkin tabakasına hitabeden sanat araştırmaları, oyunları yapmanın, yarışmalı sanat çabalarına, yarışlarına buradan katılmaya kalkınanın havada kalmışlığı, bir yere oturmamışlığı yanında; içinde yaşadığı çevreye ve kişilere dönük bir sanat çabası, birlikte yaşadığı kişilerle aynı yaşamı, aynı kaderi paylaşmışlığın ve onların çağdaşlığın en somut kanıtı oluyor.

Bir sanatçı, modern dünyadaki yeni buluşlardan ve kültürlerden ne denli habersizse de; içinde yaşadığı toplum, Ortaçağ hayatı yaşıyorsa, onlarla birlikte yaşamayı kabullenmişse, o artık Paris'te veya New York'ta yaşayan adamın çağdaşı olmaya hak kazanamaz. Kendi toplumuyla çağdaştır. Kendi toplumunun sanatçısıdır. Konya'da oturup da durmadan Paris sokaklarının resmini yapan sanatçının tutumu yerine oturmamıştır; tutarsızdır. İçinde yaşadığı çevreyi sevmiyen, yanındaki kişilere aynı heyecanları, zevkleri ve acıları paylaşmayan, yalnız kendisi için batı özlemi içinde kıvranan insanın durumu acıdır. Toplumunu sevmek, insanları sevmek, herkesin belli bir hayat düzeyinin üstüne çıkmasını dilemek ve bunun için çaba göstermek insan olmanın ilk koşullarındandır. Sanatçının çabasını da bunun dışında düşünemeyiz. Toplumunun türkülerini ve dertlerini söylemek sanatçının görevi olmalıdır.

Nuri İyem'in yapıtlarını bu yönden değerlendirmek gerekir. İyem, son yıllarda yaptığı halka dönük çalışmalarıyla halkının türküsünü söylemektedir. Dik duruşlu, başları yazmalı portreler, icabettiği zaman emperyalizmin önünde baş eğmemiş, bit-

mez tükenmez savaşlara er yetiştirmiş çileli Anadolu halkının içinden kopup gelmiş yüzlerdir. Her zaman bu toprakların kahrını çekmiş, ama köleliğe baş eğmemiş haysiyet i halkın toprak kokulu yüzleridir. N. İyem halkına, kendi kaderine terkedilmiş, ancak ulu bir gücün, tanrının kendisine bir şeyler getirebileceğine inanan halkına eğilmiştir. Resimlerinde onları, yüceltirmeyi hakedenleri yüceltirmiştir. Çizgileriyle, renk düzeniyle, dokusuyla anılaşmış portreler, cüretli düzenler, ikili, üçlü grup başlar, cesur detaylar büyük türkünün birbirini tamamlayan sözcükleri gibi yanyana üst üste dizilmişler. İrili ufaklı portreler yanında kompozisyonlar, figürler ve küçük peyzajlar İyem'in usta deseni ve olgun, oturaklı renkleriyle mimari yapıtlar gibi işlenmişler.

Bir büyük türküyü ciğerlerini şişire şişire söyleyen bilinçli bir sanatçının işleri, N. İyem'in çalışmaları. Anadolu dolmuş Taksim galerisine koro halinde türkü söylüyor. Delişmen kızlarıyla, tar'ada bebeğine meme veren genç analarıyla, yüzleri çorak topraklar gibi çatlak çatlak olmuş yaşlı nineleriyle, mor dağ arı, orman rengi topraklarıyla Anadolu. Yanı bir Türk sanatçısının göğsünde İstanbul'dan daha önem kazanması gereken toprak adamlar.

Her yıl yepyeni resimlerle bir sergi çıkarmayı başaran İyem'in bu çalışmaları sanatçının toplum karşısındaki tutumunu ve görevinin örnekleri olmalı. Ve de Avrupa resminin dümen suyunda gitmemenin; bir çok sanatçıda kıpırdaşmaya başlamış olan Türk resmine doğru yönelmenin bilânclemesinin başlangıcı ve örnekleri o'abilir.

Mao'nun çeşitli yazılarından derlenerek meydana getirilen Emperyalizmle Mücadele kitabından bazı bölümleri hatırlanmasında fayda umduğumuz için okurlarımıza sunuyoruz.

EMPERYALİZMLE MÜCADELE

Mao Tse-tu

• Eğer bir sosyalist, ya da sosyalist sempatican, burjuva-demokratik devrimini küçümser gevşeklik eder, ya da biraz bile olsun yavaşlar ve ona en ufak bir sadakatsizlik ve soğukluk gösterir ya da onun uğruna kanını dökmeye veya canını vermeye isteksiz olursa, böyle bir kişi bilerek veya bilmiyerek sosyalizme büyük ya da küçük ölçüde ihanet ediyor demektir, ve pek tabii siyasi bilince varmış güvenilir bir devrimci değildir. Sosyalizme ancak demokrasi aşamasından geçileceği, Marksizmin bir kanunudur.

(Sayfa 43)

• Savunduğumuz Yeni Demokrasi politikası, dış baskı ile iç feodal ve faşist baskının yenilmesi, ve ardından eski tip bir demokrasi değil, bütün demokratik sınıfların birleşik cephesi olan siyasi düzenin kurulmasından müteşekkildir.

(Sayfa 40)

• O halde ne öneriyoruz? Yeni Demokrasi adını verdiğimiz bir devlet düzeninin, yani işçi sınıfı önderliğinde büyük halk çoğunluğuna dayanan bir birleşik cephe demokratik ittifakının kurulmasını öneriyoruz.

(Sayfa 40)

• Pek tabii ki bu sınıflar arasında, başta emekle sermaye arasındaki çelişki olmak üzere hâlâ çelişkiler mevcuttur ve dolayısıyla her biri kendi özel isteklerine sahiptir. Bu çelişkileri ve farklı istekleri inkâr etmek ikiyüzlülük olur ve hatalıdır. Fakat yeni demokrasi aşaması süresince, bu çelişkiler, bu farklı istekler daha büyümeyecek ve hepsi için ortak o'an isteklerin üstüne çıkmıyacaktır ve çıkmasına da müsaade edilmemelidir; birbirlerine uyumlu kılınabilirler. Böyle bir uyuma ile, bu sınıflar yeni-demokratik devletin siyasi, iktisadi ve kültürel görevlerini birlikte başarabilirler.

(Sayfa 40)

• Biz komünistlerin, bugünkü aşamada, bütün burjuva-demokratik devrim aşaması için savunduğumuz genel ya da temel program budur. Bu, bizim gelecekteki ya da âzamî sosyalizmin programımıza karşıt olan asgarî programımızdır.

(Sayfa 42)

• Bazıları, komünistlerin, kapitalizmden korkmak şöyle dursun, belirli şartlar altında onun gelişmesini niye savunduklarını anlamıyorlar. Cevabı basittir. Belirli bir derecedeki kapitalist gelişimin, dış emperyalizm ve yerli feodalizm

baskısının yerini alması, sadece bir ilerleme değil, fakat kaçınılmaz bir süreçtir. Bu, burjuvaziye olduğu kadar, proleter-yaya da ve belki de proleteriyaya daha fazla yararlıdır.

(Sayfa 44)

• Bazı kişiler şüphelidir ve bir kere kuvveti ele geçirdikten sonra Komünist Partisi'nin Rus örneğini izleyeceği ve proleteryanın diktatörlüğü ile bir tekparti düzeni kuracağını düşünmektedirler. Cevabımız odur ki, demokratik sınıfların bir ittifakına dayanan yeni-demokratik devlet, proleteryanın diktatörlüğü altındaki bir sosyalist devletten prensip itibarıyla farklıdır. Şüphesiz, Yeni Demokrasi düzenimiz, pro'eterya ve Komünist Partisi'ne karşı tutumları düşmanca değil, işbirliği yönünde olması şartıyla, bütün siyasi partiler, sosyal gruplar ve kişiler ile işbirliğini reddetmemize sebep yoktur.

(Sayfa 46)

• Partimizin her dönem için bu genel programa dayanan bir özel programı olmalıdır. Yeni Demokrasi genel programımız, burjuva-demokratik devrim aşaması süresince, yani 20-30 yıl için değişmeden kalacaktır. Fakat bu aşama süresince, aşamadan aşamaya şartlar değişmiştir ve değişmektedir ve buna uygun olarak özel programımızı değiştirmemiz gerektiği açıktır.

(Sayfa 47)

• Millî burjuvazi bocalayan bir sınıftır; pazarlara ihtiyacı olduğundan «toprak işiyenindir» tezini onlar da onaylarlar; fakat esas itibarıyla, toprak mülkiyetiyle bağları olduğundan, pek çoğu ondan korkmaktadır.

(Sayfa: 65)

• Çin'in çok sayıdaki devrimci aydını, köylülerle tek vücut hâline gelmenin gerekliliğini kavramalıdır. Köylüler onlara muhtaçtır ve yardımlarını beklemektedir. Aydınlar şevkle kırık araziye gitmeli, öğrenci giysilerini sırtlarından atarak kaba elbiseler giymeli ve ne kadar önemsiz olursa olsun, her türlü işe şevkle başlamalıdır.

(Sayfa 70)

• Partinin her kademedeki yönetici-kadrolarının teori ve pratik arasındaki sıkı bağınının, Partimizi diğer partilerden ayıran damga olduğunu anlamalarını sağlamalıyız.

((Sayfa 88)

• Öz eleştirinin dürüstlikle uygulanması, Partimizi diğer bütün siyasi partilerden ayıran bir başka işarettir. Dediğimiz gibi, şayet bir oda muntazam temizlenmiyorsa, orada toz birikecektir.

(Sayfa 90)

• Öğrenci hareketi şimdiden büyümüştür ve şüphesiz daha da büyüyecektir. Fakat bu hareket, ancak işçi, köylü ve askerlerin mücadeleleriyle birleştirildiği takdirde kendisini besleyip kuvvetlendirebilir ve hainlerce konan sıkı yönetim ve polis gizli servis ajanları, eğitim dünyasındaki alçak'ar ve faşistler tarafından uygulanan yıkma ve katliam politikasını yaratabilir.

(Sayfa 107)

• Marksizm-Leninizm devrimci kadrolarda bulunan «Çocukluk hastalığına» karşıdır. İşte bu çocukluk hastalığı, kapalı - kapıcılığın müzmin temsilcilerinin savunduğu görüştür.

(Sayfa 113)

• Düşman ajan'arına karşı, politik uyanıklığımızı keskinleştirmeliyiz. Anlamaları gerekir ki, millî birleşik cephenin genişletilmesi ve sağlamlaştırılması, düşman ajanlarının teşhirinden ve ayıklanmasından ayrı düşünülmez; yalnız bir tarafa önem verip öteki tarafı unutmak tamamen yanlıştır.

(Sayfa 151)

• Hem birleşik cepheyi, hem de partinin bağımsızlığını koruyun.

(Sayfa 151)

• Ülkemiz, küçük çapta üretimin ve ataerkil düzenin hüküm sürdüğü bir ülkedir. ve ülkeyi bir bütün olarak alırsak, henüz demokratik hayat yoktur, bu yüzden de bu durum, Parti hayatındaki yetersiz demokrasiyle, Partimiz içine yansımaktadır.

(Sayfa 154)

• Günümüz Çin'i geçmişteki Çin'den doğmuştur. Biz, tarihi yaklaşımlarımızda marksistiz ve tarihimizi budamamız gerek. Konfüçyüs'ten Sun Yat-sen'e kadar tarihimizi özetlemeli ve bu değer'i kalıtı benimsemeliyiz. Bu, günümüz büyük hareketine rehberlik etmekte önem taşır. Marksizm, ancak ülkemizin belirli özellikleriyle birleştirildiği zaman ve kesin bir millî biçime bürünmesi hâlinde uygulanabilir. Partimiz için mesele; Marksizm-Leninizm teorisini, Çin'in özel şartlarına uygulamayı öğrenmektir.

(Sayfa 159)

TÜRK SOLU: Haftalık Gazete • Sahibi: Şerif Tekben • Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Bora Gözen • İdare yeri, Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 • Ankara Temsilciliği: Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A • Dizgi tertip: Yüksel Matbaası, Basıldığı Yer: Talât Matbaası

İstanbul Dağıtım: Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel: 27 89 49 • Ankara Dağıtım: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi • Ege Bölgesi Dağıtım: Orhan Özışman, İzmir • Yıllık Abonesi: Yurt içi 40 TL., Avrupa uçak: 80 TL., Amerika uçak: 170 TL., • İlan santimi 20 TL., Yayın İlanları % 50 indirimlidir.